

Japonai Neklauso Tautų S-gos

Iš Hoover'io-Laval'io Konferencijos

Lietuva Protestuoja Prieš Lenkus

JAPONAI NEKLAUSO TAUTŲ SAJUNGOS.

Geneva, spalio 24. — Nors praėjus savaitę išrodė, kad japonai pasiduos Tautų Sąjungos pageidavimams ir Mandžūrijos reikalas bus baigtas, tačiau, su sirodo, kad japonai Tautų Sąjungos neklauso ir tiek. Savo posėdy Tautų Sąjunga perleido rezoliuciją, kuria reikalaujama, kad Japonija iki lapkričio 16 dienos ištrauktų savo kariuomenę iš okupuotų Mandžūrijos teritorijų. Rezoliucija perleista 13 balsų prieš vieną. Japonijos įgaliotas atstovas į tai atsakė, kad Japonija tikrai negali pasakyti kada jos kariuomenė Mandžūriją apeis, nes Mandžūrijos klausime ji turėsianti nemažai kliūčių su Kinija. Prie to, Japonija abejoja, ar Kinija galės Mandžūrijoje palaikyti tvarką, kur net pačius kiniečius ten reikia nuo banditiškų gaujų apginti. Prie to, Japonija vis dar nusištačiusi derybas vesti tiesioginiai su Mandžūrijos administratyviais kunais ir nori, kad jį tai Tautų Sąjunga nesikištų. Ką dabar Tautų Sąjunga darys, negalėdama Japonijos suvaldyti — nežinia.

Spalio 26 dieną iš Shanghai, Kinijos, pranešama, kad Mandžūrijoje, netoli miesto Changchun įvyko tarpe Japonijos ir Kinijos kariuomenės mušis. Banditai gi puola japonų geležinkelį, kurį japoniečiai stengiasi apsaugoti. Japonų kariuomenė žygiuoja gilyn į Mandžūriją, naujas teritorijas užimdama.

IS HOOVERIO-LAVALIO KONFERENCIJOS.

Washington, D. C. — Baltose Rumuose tris dienas konferav Jungtinių Valstijų prezidentas Hooveris ir Francijos premieras Laval. Nors šiuose pasitarimuose nieko taip jau labai didelio nepadarėta, bet vis šis-tas nuveikta. Užverta dar stipresni draugiškumo ryšiai tarpe abiejų šalių. Ypač taisyti sutarta bendrai veikti pasaulinė taikos linkme. Padaryta pageidavimas, kad Vokietijos karo skolų mokėjimas būtų perezaminuotas sulig Yong'o plano. Pasitarta dirbti bendrai ta linkme, kad pasauliui gražinus gerlaikius, nuvojojant depresiją ir stabilizuojant ekonominę pasaulio būklę.

Bet išrodo, kad p. Lavalis čia atvyko kur kas svarbesniu reikalu. Jo pirmuose pasitarimuose pasiūlymu buvo sudaryti tarpe Jungtinių Valstijų ir Francijos militarę nepuolimo sutartį. Hooveris į šį p. Lavalio pageidavimą pareiškė, kad Jungtinės Valstijos tokios sutarties daryti nesutiks, nors Amerika visuomet pasiryžusi teikti visokią kooperaciją pasaulio taikai saugoti. Todel Lavalio atvykimas į Ameriką savo tikrojo tikslo neatsėkė.

Spalio 26 d. Laval su savo atsivežtu štabu ir gražia duktele išvyko atgal į Franciją.

LIETUVA PROTESTUOJA PRIEŠ LENKUS.

Geneva. — Lietuvos vyriausybė pasiuntė Tautų Sąjungai protesto raštą prieš naujus lenkų prasikaltimus administracijos linijoje. Mat, kaip jau pranešta spaudoje, spalio 6 d. lenkų parubėžio sargyba, iš pasalu, nušovė vieną lietuvių parubėžio sargybinių. Tautų Sąjunga prašoma šiuo reikalu susirūpinti ir bendrai daryti žygius, kad tokių apgailėtinų atsitikimų daugiau neįvyktų.

REIKALAUJA PERZIURET TAIKOS SUTARTĮ.

Naples, Italija, spalio 26. — Čia buvo minima 10-metinė sukaktuvė „fašistų maršuo-tės į Romą". Celebracijoje dalyvavo apie 1,000,000 diktatoriaus Mussolinio sekėjų. Svarbiausiu kalbėtoju buvo pats diktatorius. Jis pasakė savo legionieriams prakalbą, kritikuodamas Versalės taikos sutartį. Anot jo, šiandien pasauly žmonės kenčia didelį skurdą vien dėl netikusios sutarties. Pareiškė, kad ta sutartis turi but peržiūreta.

TAUTŲ SAJUNGA BAIGE SAVO POSEDI.

Geneva, spalio 25. — Tautų Sąjunga posėdžiavo ištisą savaitę laiko. Buvo tai specialis posėdis, kuriame tartasi Mandžūrijos reikalais. Baigdama savo posėdį Tautų Sąjunga Mandžūrijos klausimą paliko tarpe pačioje stadijoje, kokioje jis buvo posėdį pradėdant. Visa, ką ji padarė, tai padarė griežtą reikalavimą, kad Japonija savo kariuomenę ištrauktų iš okupuotų Mandžūrijos teritorijų. Bet Japonija to patvarkymo neklauso. Tautų Sąjungos autoritetą japonai šiuo syk labai nupuldė.

CAPONE GANA SMARKIAI NUBAUSTAS.

Chicago, Ill. — Čia ėjo gana įdomus smurtininkų ir „požeminio pasaulio" vado Alfonso Capone teismas. Išklausius liudininkus ir advokatų kalbas, teismas Capone nubaudė 11 metų kalėti ir \$50,000 pabaudos užsimokėti. Taip gi jis privalės ir teismo lėšas padengti. „Požeminio pasaulio" cyfas nuvežtas į Leavenworth'o kalėjimą bausmę atbuti. Jo advokatai žada apeliuoti.

VOKIETIJA NEGALI SKOLŲ ISSIMOKTI.

Berlynas, spalio 24. — Vokietija užsieniams yra įsiskolinusi \$8,500,000,000. Vasario mėnesy, 1932 m., ji turės sumokėti virš \$6,240,000,000. Vokietija nusiskundžia, kad ji to negalės padaryti.

PALEIDO DAUG KALINIŲ.

Rio De Janeiro, Brazilija. — Suėjus vieniems metams revoliucijos sukaktuvėms, šalies prezidentas Vargass paskelbė politikiems kaliniams amnestiją. Bus iš kalėjimų paleista daug kalinių.

SARKIS MUSIS SU ŠMELINGU.

New York, N. Y. — „New York Journal'o" korespondentas p. Igoe sužinojęs ypatingą slaptą, butent, kad sekanti metų, birželio mėnesy, del Pieno Fondo rengiamose kumšty-nėse kumštyuosiu pasaulinis čempionas Max Šmelingas ir Amerikos čempionas lietuvis Jack Šarkis. Bus tai kumšty-nės už pasaulinį čempionatą. Pieno Fondas kumštininkus toms kumštynėms jau užkontraktavęs.

VIENA MINUTĖ TAMSOS.

New York, N. Y. — Pagerbti mirusį garsų išradėją Thomas Edisoną, prezidentas Hooveris paprašė, kad visame krašte, spalio 21 d., 10 val. vakare būtų vienai minutei užgesinta visos šviesos. Prašymas gana nuosekliai buvo išpildytas. New York'e tuo laiku buvo užgesinta apie 4,000,000 elektrinių lempučių. Šio miesto teatralė sekcija, kur žiba nesuskaitoma daugybė žiburių — tuo laiku buvo veik tamsi. Radio programai ir gi vienai minutei sulaukyti. Velionis Edisonas palaidotas spalio 21 d. popiety, West Orange, N. J. Laidotuvių ceremonijos buvo paprastos.

SUKILIMAS PRIEŠ ANGLUS.

London. — Praėjus savaitę Cyprus salos gyventojai sukilo prieš savo valdytojus anglius. Jie nori prisidėti prie Graikijos. Anglijos valdžia pasiuntė laivyną, orlaivyną ir kariuomenę sukiličius malsinti. Spalio 25 d. pranešama, kad d. d. d. d. d. susirėmimų tarpe sukiličių ir kariuomenės įvyko Cyprus salos sostinėje Nicosia. Keliolika savo posėdį Tautų Sąjunga Mandžūrijos klausimą paliko tarpe pačioje stadijoje, kokioje jis buvo posėdį pradėdant. Visa, ką ji padarė, tai padarė griežtą reikalavimą, kad Japonija savo kariuomenę ištrauktų iš okupuotų Mandžūrijos teritorijų. Bet Japonija to patvarkymo neklauso. Tautų Sąjungos autoritetą japonai šiuo syk labai nupuldė.

BOIKOTUOJA JAPONŲ PREKES.

Pasireiškus nesusipratimams tarpe japonų ir kinų Mandžūrijoje, kinai pradėjo kaip Kinijoje, taip ir kitur boikotuoti Japonijos išdirbinius. Iš Peiping'o, Kinijos, pranešama, kad spalio 25 d. susidarė apie 3,000 žmonių bursy, kurie iškratė visas to miesto krautuveles ir kur tik yra parduodama Japonijos prekės, užplėdė tam tikrus parašus, pareiškėdami, kad japonų prekių publika nepirkūt. Panašiai elgiamasi ir kituose miestuose.

AUSTRIJA GAUNA PASKOLĄ.

Viena, Austrija, spalio 24. — Austrijos respublika gavo Francijoje 60 milijonų dolerių paskolą. Austrija nėra Francijos talkininkė, bet teikdamas iš Vidaus reikalų ministerijos ir Užsienių reikalų ministerijos atstovų įvykį vietoj iširti.

RABINAMS PAKELS ALGAS.

„Ž. B." įdėjo savo bendradarbio pasikalbėjimą su tikybos reikalų referentu prieš šviet. ministerijos. Referentas pareiškė, kad nuo ateinančių metų ministerija yra numačiusi žydų tikybos dvasininkams pakelti algas.

ANGLIJOS RINKIMAI.

Spalio 27 dieną Anglijoje įvyksta parlamento rinkimai. Visos partijos gyvai dirba ir agituoja už savo „geruosius" kandidatus. Tikima, kad žymių pralaimėjimų turės darbiečiai.

GERIEJI LAIKAI GRĮŽTA.

New York, N. Y. — Spalio 24 d. čia įvyko „American Iron Steel" instituto vakarietė. Plieno pramonės baronas Schwab'as savo kalboje pareiškė, kad gerieji laikai Amerikoje jau grįžta.

FRANCUZAI PATENKINTI.

Paryžius. — Francuzų spauda pasididžiudama aprašo, kaip premieras Laval Jungtinėse Valstijose priimtas. Ta pati spauda, dalinai, patenkinta ir padarytais pasitarimais tarpe prez. Hooverio ir prem. Lavalio.

SKAUDI AUTOMOBILIO KATASTROFA.

Spalio 9 d. Kaune, Parodos gatve žaibo greitumu leidosi žemyn 211 nr. automobilis. Automobilis važiuo pil. Juozas Pažėra ir vyr. policininkas Kr. — abu girti.

Pažėra automobilį paleido 75 km. greitumu per valandą. Nulėkė žemyn, sukus į Vytautų prospektą, bet taip smarkiai einant automobilį šoferis sulaukyti neįstengė ir davė telefono stulpą, o paskui į mūrinių namų sieną.

Saligatviu ėjo pilietė Sofija Peleckaitė 26 metų amž. gyv. Kalnų g-vė 34 nr. Automobilis davė tiesiog į Peleckaitę ir ją tėsė į sieną. Nelaimingos merginos suižo galva, išsitaškė smeges, viena koja buvo nuplauta ir tolyn numesta, antra koja sulaužyta į kelias dalis, bendrai, merginai kunas buvo išrabstytas. O kraujo dideli klakai pasruvo ant šaligatvio. Vaizdas buvo repaprastai skaudus.

Šoferis išlėkė pro automobilio langą ir dvilinkas atsimusė į sieną. Policininkas sveikas išliko. Be to, automobilis nulaužė telefono stulpą ir nutraukė daug telefono vielų. Pažymėtina, kad tas pats automobilis prieš ketelė dienu Prezidento g-vė jau suvažinėjo vaiką. Šoferis suimtas.

KAUNE VYSKUPŲ KONFERENCIJA.

Spalio 6 d. Kaune prasidėjo Lietuvos vyskupų konferencija. Konferencija svarstanti daugelį aktualių klausimų, k. a. katalikų akcija Lietuvoje, universiteto reforma, kiek ji liečia teologijos-filosofijos fakultetą etc.

LIETUVOJE ARESTUOTAS „CARAITIS" ALEKSIEJUS ROMANOVAS.

Prieš kiek laiko Lietuvoje, rodos, iš Latvijos atvykęs, atsirado jaunas vyras, kuris, nors ir nesisakė aiškiai esąs nužudytą Rusų caro Nikolajaus vienintelis sunus Aleksiejus, tačiau elgėsi, esą jis ištikrųjų esąs stebuklingai iš bolševikų rankų ištrūkęs caraitis. Jaunuolis, kiek apsišvietęs, dokumentus turėjo Aleksiejo Romanovo vardu. Su savim nesiojo įvairiausių dėžučių su caro herbais, albumų, medalių. Pasakojo visokių istorijų. Kai pradėjo rašyti, nors ir nevadindamais caraitiu, tačiau parašė, jog jis vis delto karžin k bendoro turi su išdujdyta carų šeima. Žmonėse irgi pasisklido gandy. Ir štai dabar paaiškėjo, kad Aleksiejus Romanovas ištikrųjų esąs Romanovskas, suklastojęs dokumentus, ir, tur but, nepilno proto.

SIEMET TURĖSIM SAVO CUKRAUS.

Šiais metais Lietuvoje auginti cukriniai runkeliai bus perdirbtų naujai pastatytame

Iš Lietuvos

UŽ REVOLVERIO ŠUVIUS — PEILIŲ SMUGIAI.

Rumbonių dvare, Alytaus apskr. spalio mėn. iš 5 į 6 d. įvyko šeimyninė tragedija. Mirtiną dvarą seniau valdė p. Višniauskas. Višniauskas su savo žmona visą laiką nesugyveno. Dvaras buvo apleistas, trobsiai apgrūvė, visa prasrakolinta. Višniauskas, nematydamas geresnės ateities, pabėgė į Lenkiją. Likus viena p. Višniauskienė susipažino su matininku p. Rusteika. Rusteika turėjo nemažai pinigų. Dvarą sutarkė, skolų dalį išmokėjo. Atrodė, šeimyninis gyvenimas susitvarkė.

Spalio mėn. iš 5 į 6 d. p. Rusteika, kur tai iš namų buvo išvažiuojęs. Netikėtai sugrįžęs jis rado p. Višniauskienę su dviem jaunais vyrais prie stiklino. Susijaudinęs ir nieko ne sakęs, išsitraukęs revolverį paleido du išrabusius p. Višniauskienę, pataikė į ranką. P. Višniauskienė sužeista griebė peilį ir smogė Rusteiką į vidurį. Abudu paguldyti į Alytaus apskrities ligoninę. P. Rusteikos gyvybei gresia pavojus.

Spalio 9 d. kriminalinė policija suėmė „Vatolit" fabriko savininką Morisą Glikmaną. Glikmanas iškvestas ir tą pačią dieną pasodintas į Kauno sunk. darbų kalėjimą.

ARESTUOTAS „VATOLIT" FABRIKO SAVININKAS.

Šančių fabriko gaisro priežastis kriminalinė policija tiria labai stropiai prižiūrint Kauno apyg. teismo valst. gynėjo padėjėjų p. Veličenkai. Spalio 9 d. kriminalinė policija suėmė „Vatolit" fabriko savininką Morisą Glikmaną. Glikmanas iškvestas ir tą pačią dieną pasodintas į Kauno sunk. darbų kalėjimą. Kvotą krim. policija jau baigė ir perduoda teismo tardytojui.

LIETUVOJE ARESTUOTAS „CARAITIS" ALEKSIEJUS ROMANOVAS.

Prieš kiek laiko Lietuvoje, rodos, iš Latvijos atvykęs, atsirado jaunas vyras, kuris, nors ir nesisakė aiškiai esąs nužudytą Rusų caro Nikolajaus vienintelis sunus Aleksiejus, tačiau elgėsi, esą jis ištikrųjų esąs stebuklingai iš bolševikų rankų ištrūkęs caraitis. Jaunuolis, kiek apsišvietęs, dokumentus turėjo Aleksiejo Romanovo vardu. Su savim nesiojo įvairiausių dėžučių su caro herbais, albumų, medalių. Pasakojo visokių istorijų. Kai pradėjo rašyti, nors ir nevadindamais caraitiu, tačiau parašė, jog jis vis delto karžin k bendoro turi su išdujdyta carų šeima. Žmonėse irgi pasisklido gandy. Ir štai dabar paaiškėjo, kad Aleksiejus Romanovas ištikrųjų esąs Romanovskas, suklastojęs dokumentus, ir, tur but, nepilno proto.

SIEMET TURĖSIM SAVO CUKRAUS.

Šiais metais Lietuvoje auginti cukriniai runkeliai bus perdirbtų naujai pastatytame

Iš V. V. S. Konferencijos

Spalio pradžioje Kaune įvyko Vilniui Vaduoti Sąjungos konferencija. Dalyvavo pusė tūk. burys atstovų ir žymių veikėjų. Išduota praeitų metų darbuotės raportai, perskaityta daug linkėjimų ir svarstyta bėgantieji sąjungos bei Vilniaus reikalai. Konferencijos dalyvius sveikino ir Lietuvos vyriausybės atstovas. Svarbiausią rolę šioje konferencijoje lošė sąjungos pirmininkas, prof. M. Biržiška. Jis savo raporte kalbėjo ir apie amerikiečius; pranešė, kad Amerikoje jį širdingai sutiko lietuviai, ukrainiečiai ir net žydai.

Sulig profesorius Biržiškos pranešimo, sąjunga dabar turi 238 skyrius, su 15,000 narių. Bet ne visi skyriai aktinčiai veikia; yra tokių, kurie visi apmirę. Iš bendrų gi raportų paaiškėjo, kad prieš sąjungą antagonistizmo randasi net gana augstose sferose. Pageidauti, kad ateity taip nebūtų ir kad visa lietuvių tauta Vilniaus išvadavimui vieningai dirbtų.

Pajamų sąjunga praeitais metais turėjo 124,804,5 litus. Tai susidarė iš narių duk-

lių, aukų ir prenumeratų už „Musų Vilnių". Sekamiems metams šiamatui numatoma 147,849.86 litai.

Konferencija priėmė visą eilę rezoliucijų: Kreipti daugiau dėmesio, kad tauta būtų dorovinga, vieninga, darbšti, taupi, etc. ir traukti darban platesniu visuomenės sluoksnius Vilniui vaduoti; energingai reaguoti prieš pasireiškiančią pacifizmą Vilniaus vadavimo klausimu; Steigti „Geležinį Vilniaus Fondą"; Prašyti vyriausybės, kad griebtųsi tam tikrų priemonių prieš tuos valstybinių įstaigų valdininkus, kurie savo vaikus leidžia į lenkų gimnazijas, ir tt.

Bendra konferencijos eiga buvo energinga. Matėsi didelis pasiryžimas kodaugiau dirbti Vilniaus vadavimui.

Sekamiems metams Vilniui Vaduoti Sąjungos valdybon išrinkta: Prof. M. Biržiška, kun. Klemėšis, Dr. Purickis, Lapi-nas, Kubiliūtė, Augulis ir kun. Tumas; kandidatais: Grabauskas, Bačelis ir Grinšmanas (žydas).

Laval ir Hooveris

Spalio 22 d. į Jungtines Valstijas atvyko Francijos premieras Pierre Laval. Čia jį pasiviečiai Jungt. Valstijų prez. Herbert Hoover. Tarpe jiedviųjų įvyko visa eilė konferencijų. Bus svarstoma svarbių šių dienų gyvenimo reikalai: nusiginklavimas, ekonomidiens buklės pagerinimas, tarpe šių dviųjų šalių stipresnių santykių užvėrimas ir tt.

Pp. Laval ir Hooveris susitarimai bus reikšmingi visame pasauly — Europoje ir Amerikoje, nes Francija yra stipriausia šalis anapus vandenyno, o Jungtinės Valstijos — Amerikos kontinente. Svarbius reikalus svarstė vyrai, kurie yra kilę iš paprastųjų žmonių kilmės ir kurie šiandien yra garsiausi politiniame svieto ju-dėjime. Lavalis yra sunas pa-

prasto pirklio. Savo jaunose dienose, apie 30 metų atgal, Lavalis padėjo savo tėvui pirkliauti, jo mažytį vežimėlį su prekėmis vežiodamas. Žmonės jį ta vaikiną tuomet domė atkreipė tik tuo, kad jis vieną ranka stumė vežimėlį, o kitoje laikydamas knyga skaitė. Šiandien Lavalis yra žinomas visame civilizuohtame pasauly. Dabar jis yra skaitomas stipriausiu vyru politikoje.

Apie tiek metų atgal Hooveris taip gi buvo tik paprastas vyrukas. Jis savo gabumais, pastangomis, pasiryžimu ir energija pasiekė prezidento vietos turtingiausioji ir populia-ringiausioji šaly visame pasauly. Na, toks tokį sutiko ir dabar svarsto begaliniai svarbius gyvenimo reikalus. Kaip jų nutarimai veiks gyvenime — teks pamatyti.

Kinų-Japonų Karinės Jėgos

Tarpe Kinijos ir Japonijos dar gali tikrasai karas iškilti. Todel bus įdomu žinoti, kokias karines jėgas šios šalys palaiko.

Sulig Tautų Sąjungos apytikrių apskaičiavimų, padarytų 1929 m., Kinijos kariuomenėje buvo 1,800,000 kariuomenės — 210,000 vyrų. Tuo laiku japonai į kariuomenę dar galėjo įjinti ir 66,450 policistų, kas viso sudarytų 276,450 kariuomenės. Tuo pat laiku Kinijos karinis laivynas turėjo 40,292 tonus: šešis kruizerius, dvyliką destrojierių ir 40 laivų, vadinamų „mišriais". Keturi iš šių kruizerių buvo pabudavoti dar prieš 1900 metus, kiti gi visi laivai — apie 20 metų atgal.

Japonijos laivynas susidėjo iš 798,394 tonų: 10 didžiųjų karo laivų ir kruizerių, trijų eroplanų nešiotųjų, 93 destrojierių, 66 narlaivių ir 11 „mišrių".

Tačiau šios skaitlinės toli gražu nepilnos. Manoma, kad laike karo japonai galėtų išstatyti apie 4,000,000 kariuomenės. Kinija gi dar kur kas daugiau, nes Kinijos žmonių yra apie 4 kartus daugiau, negu Japonijoje. Sulig 1920 metų cenzo tikroje Kinijoje gyventojų buvo 375,000,000, jįmant gi visas provincijas — virš 400,000,000. Tikroje Japonijoje, sulig 1929 metų cenzo, gyventojų buvo 62,938,200, jįmant provincijas — 87,338,151. Tačiau kinai yra labiau nusialinę ekonomiskai bekariaudami tarpusavy ir japonai už kinus yra gudresni. Jei tikrasai karas kiltų — karautų dvi stiprios, bet nelygios jėgoms valstybės: kinų pusėje veiktų suskurusių žmonių-kariuomenės minios, o japonų — protas, sugabumai ir nu-joviniai karo pabuklų išradimai.

cukraus fabrike Mariampolėje. Spėjama, kad šiemet cukrinių runkelių Lietuvoje yra apie 3,000 ha, o ateinančiais metais numatyta apspodinti 8,000 ha. Tokio runkelių kiekio vienas cukraus fabrikas negalės apdirbti, todėl jau tariamasi del antro cukraus fabriko statymo.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taisyti savo nuostatas. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

OBJEKTINGU-MO STOKA.

Reikia skaityti girtinu apsišaukimu, kuomet S. L. A. nariai gvyai domisi savo organizacijos reikalais. Tačiau yra peiktinu dalyku, kuomet SLA. veikėjai reikiama neįsigilinę į vieną ar kitą organizacijos reikalą tuojaus šoka prie išvadų ir klaidingai organizacijos reikalus persta pašalinėje spaudoje. Jau kolias atvėjais nurodėme, kad tokie žygiai yra žalingi organizacijai, kad labai nerimta atsakomingsiems S. L. A. veikėjams taip elgtis. Kiekvieni organizacijos reikalu kalbant ar rašant reikia laikytis objektingo principo ir tą reikalą perstatyti tokiu, koku jis tikrenybėje yra.

Kad Susivienijimo reikalais SLA. veikėjų išvadose stinga objektingumo, štai liudija sekamas nesenas atsitikimas: štai vienas S. L. A. veikėjas, pasiremdamas vienu pašalinu laikraščiu, rašo kitame laikrašty, kad esą Pennsylvania Apdraudus Departmento, egzaminieriai suradę, jog Susivienijimo pirktų bondų už \$789,176.50 vertė likusi tik \$216,685.50 ir todėl esą Susivienijimo turto beliko tik apie 60%. Vadinasi, štai trys SLA. tokie veikėjai, kurių du yra laikraščiu redaktoriais ir vienas statomas kandidatu į Pildomąją Tarybą nepajęgia tinkamai surasti kiek žalinga yra organizacijai tokius nebutus dalykus skelbiant.

Ar šita Susivienijimo reikalais objektingumo stoka pasireiškia sužiniai ar ne, tas ne vienas jų nepateisina. Nesa Pennsylvania Apdraudus Departmento egzaminierių raportas tilpo „Tėvynės“ 40 num. ir kiekvienas SLA. narys galėjo jį perskaityti. Kiekvienas galėjo suprasti, kad egzaminieriai nurodę, jog su pereinu birželio mėnesio 30 d. SLA. bondai buvo apigę \$216,685.50, o ne jų vertė tos sumos buvo pasiekus. Taip pat tame raporte pažymėta egzaminierių neabejotinai pripažintu SLA. turto \$1,241,606.93. Kas moka bent kiek anglų kalba skaityti—kiekvienas šitą tikrenybę galėjo patirti.

Vienok augščiau minėti SLA. veikėjai nepajęgę šito patirti ir galas žino iš kur išsikasę net valdiškos staigos raporto falsifikacijos skelbia, kad Susivienijimo turto belikė tik 60% ir dar gali belikti tik pusė jo. Ištikro sunku suprasti kurio tikslu tas daroma ir kas manoma tuomi atsiekti? Rodos kiekvienas inteligentiškas žmogus turėtų suprasti, kad tokį ne esamą SLA. turto „sumažėjimą“ skelbiant daroma neteisybė ir žala organizacijai. Jau jei neapsitikime savo organizacijos viršininkais, tai turėtume pasitikėti bent valdiškos įstaiigos žmonių raportais.

Šitas faktas dar kartą parodo, kad SLA. nariai neprivilo kreipti domės į pašalinėje spaudoje pučiamus burbulus SLA. reikalais, nors tokių burbulų autoriais butų žinomi SLA. veikėjai. Taip pat nenorinti save kompromituoti nebutų dalykų skelbimu S. L. A. veikėjai gali pasimokyti iš šio atsitikimo, kad rimtos organizacijos reikalais kalbant ir rašant reikia vaduotis objektingumo principu ir apkalbama reikalą žinoti ir kitiems perstatyti tokiu, koku jis tikrai yra. Tik taip elgdami si parodysime save rimtais žmonėmis, vertais SLA. narių pasitikėjimo veikėjais ir kartu pasitarnausime savo organizacijai.

MIRĖ DIDIS GENIJUS.

Mirė Tamas Alva Edisonas. Nors jo mirties visas pasaulis tikėjosi by minučių, kuomet didis išradimų pasaulio genijus pradėjo merdėti, tačiau jo mirties delei visas pasaulis nuliudo ir apsidengė gedulo rubu. Be jokios abejonės Amerika ir visas pasaulis nečekio žymiausio technikos srity išradimų genijaus. Prieš Edisoną tokio žmogaus pasauly nebuvo ir jam mirus ar pasaulis kitą tokių genijų susilauks, tai kas gali pasakyti?

Velionis Edisonas buvo idomi ir reikšminga asmenybė. Gražiausia velionio Edisono ypatybė buvo ta, kad visų pirma jis buvo tikru žmogumi. Neturte gimęs ir augęs, tad visą savo ilgą gyvenimą ir vedė kukliose aplinkybėse, be išdidumo, visiems prieinamas. Visuomet buvo atviras ir nuoširdus savo įsitikinimuose. Pavyzdžiu, velionis buvo griežtu laisvamaniu ir prieš nieką to neslėpė. Vienok tikintieji jį gerbė ir net pats popiežius labai rupestingai sekė jo paskutines ligos eigą ir kuomet mirė prisiuntė savo palaiminimą.

Begalo įdomi velionio Edisono gyvenimo istorija. Buvo beveik savamokslis žmogus, tačiau plačiai apsišvietęs ir beveik ligi paskutinių savo gyvenimo dienų skaitė viską, ką tik suspėjo perskaityti. Pradžios mokykloje jis buvo paskutiniu mokiniu ir mokytojų buvo vadinamas „tuščiagalviu“ ir „bukapročiu“. Bet iš pat mažens turėjo nepaprastą palinkimą eksperimentuoti chemikalais. Vos dešimt metų budamas pradėjo šiuos eksperimentus ir eidamas vos tryliktus metus amžiaus pradėjo dirbti kaip laikraščių par davėjas traukinuose ir čia kartu važiojosi savo laboratoriją, leido laikraštuką, pats jį redaguodamas, sustatydamas ir atspausdinamas. Šito darbo neteko, kuomet vieną kartą nukritus ir sudužus bonkutė su fosforiniais chemikalais uždegė prekinį vagoną ir tik su dideliu sunkumu pavyko išgelbėti vagoną nuo sudegimo.

Tuomet kundektorius gerai apdaužė Edisonui ausis ir pavarė iš darbo. Šitas velionio ausų apdaužymas buvo priežastimi visiško jo apkrutimo dar jaunose dienose.

Velionis buvo žinomas neišsemiamos energijos žmogumi. Dažniausiai jis dirbdavo po 20 valandų dieną ir daugiau, tik protarpiais valandėlėmis pririmidamas. Pirmą žymėnij laimėjimą Edisonas pasiekė budamas 22 metų amžiaus, kuomet gavo darbą New Yorko biržoje ir čia bedirbdamas patiekė pagerinimus biržos pranešimų automatiškam rekordavimui ir telegrafo srity. Tik už vieną biržos pranešimų rekordavimo pagerinimą gavo 50,000 dol. atlyginimo ir šita suma pinigų suteikė galimybes tolimesniai gėnijaus darbu. Budamas 29 metų amžiaus Edisonas jau buvo gavęs už savo išradimus apie 400,000 dol. Po to sekė išradimas išradim� ir be jo išrasto fonografo, elektrikinės žibamos lempukės, beveik nėra tokio žmogaus gyvenime naudojamo dalyko, kuris jungiasi su elektra, kad nebutų Edisonas prisidėjęs su savo išradimais pagerinimui tų dalykų. Telegrafas, telefonas, radio, judoim� paveikslai, automobiliai ir tt. vis Edisono protu patobulinti šiandie tarnauja žmonijai.

Gal but Edisono didžiausiu pasitarnavimu civilizacijai bus ne tiek jo gerokai viršaus tūkstančio išradimų, kiek jo asmenybė ir genijališkumu suteiktą inspiraciją jaunuomenėi siekti; ko nors didesnio, augštesnio dar kitiems nežinomo. Edisono asmenybė ir jo darbai visuomet pasilikis galinga inspiracija tiems, kurie siekia ateitimi praeitį nugalėti.

DIDELIS LIETUVOS LAIMĖJIMAS.

Oficialiai Lietuvos vyriausybės šaltiniai pranešė, kad Lietuva laimėjo Hagos Teisme. Plačiau šios bylos aiškinti nėra reikalo, nes skaitytojai gali su ja nuodugniai susipažinti perskaitę „Tėvynėje“ einantį Lietuvos Pasiuntinybės Vašingtone rašinį. Šia proga svarbu pažymėti tik reikšmingas faktas, kad neturbut pirmu kartu taip efektingai Lietuva laimėjo savo ilgą bylą su lenkais, kurios pamatinu dėsnium yra Vilniaus klausimas.

Reikšmingiausiai yra ta aplinkybė, kad ir Tarptautinį Tribunalą kreipėsi pati Tautų Sąjunga, o ne Lenkija ar Lietuva. Vadinas, Tautų Sąjunga pralaimėjo byloje su Lietuva, kaipo Lenkijos advokatas, nes ji buvo linkusi išpildyti Lenkų reikalavimus atidarymui Kaišadorių ir Lentvaravo geležinkelio Lenkijos prekių tranzitui per Lietuvos teritoriją. Lietuva atstovams griežtai pasipriešinus tokiam Tautų Sąjungos nusistatymui, byla pasiekė Hagos Teisma ir čia Lietuva laimėjo. Šituo savo laimėjimu Lietuva netik uždavė pernosį Tautų Sąjungai, bet kartu žymiai sustiprėjo ir Lietuvos pozicija Vilniaus klausimu.

Vadinasi, visi ligi šiol sprendimai Lenkijos naudai Vilniaus klausimu ir Lenkų tikrinimas, kad Lietuvos-Lenkijos sienų klausimas jau išspręstas pasilieka nieko nereikšmiančiais faktoriais. Augščiausias Tarptautinis Tribunalas nusprendė, kad Lietuva turinti teisę tęsti savo kovą del Vilniaus atvadavimo, nors tuo budu tenka sutrukyti ir tarpvalstybinis susisiekimas, kurio sutartyse ir Lietuva figuruoja. Kiekvienam lietuviui galima pasidžiaugti, kad pagaliau augščiausioj tarptautinių santykių reguliavimu instancijoje Lietuva rado teisybės kibirkstelių savo teisingai kovai už atvadavimą amžinosios savo sostinės Vilniaus.

KEISTAS KOMBINACIJŲ SUPUOLIMAS.

Pastarųjų poros mėnesių laikotarpiu Lenkija labai susirupino pasklydusiu gaudu, kad buk Amerika pritarianti vokiečių reikalavimui panaikinti Dancigo karidorių, kuris suteikia Lenkijai išėjimą į jūras ir skiria Rytų Prusiją nuo Vokietijos teritorijos. Ant kiek teisingi tokie gandai, kad Amerika tokiam planui pritarianti, sunku pasakyti. Bet lenkų susirupinimas rodo, kad gandai turėjo būti pamatuoti.

Ką reikštų Lietuvai panaikinimas Dancigo karidoriaus, tai kiekvienas gali lengvai suprasti. Keli metai atgal Anglų sumanytas planas, kuriam pritarę net Francuzai ir Vokiečiai, siulė panaikinti Dancigo karidorių ir Lenkijai išėjimą į jūras išvesti per Lietuvą ir Klaipėdą. Vadinas, imperialistinis didžiųjų valstybių nusistatymas sutinka Lenkijai atiduoti Lietuvą mainais už Dancigo karidorių.

Tuo patim kartu pasirodė ir Lietuvos diplomatinio tarnautojo pulkininko Skorupskio keisto turinio knyga antrašte „Vienos tautos prisikėlimas“. Čia Skorupskis atvirai agituoja už Lietuvos „uniją“ su Lenkija. Sulig Skorupskio planas Lietuva atgautų Vilnių, bet užtai Lenkija pasiimtų visą Lietuvą. Kad koks ten lenkiškos orientacijos Lietuvos karininkėlis sapalioja Pilsudskio politinius poterių kalbėdamas, tai nebutų visai nuostabu. Bet kuomet pulk. Skorupskis šitą lenkams patarnavimą atliko budamas Lietuvos diplomatinėje tarnyboj Paryžiuje ir po pagarsėjimo su savo lenkiška knyga Lietuvos vyriausybės tapo perkeltas į Romą ir paliktas diplomatinėje tarnyboj, tai čia susidarė daugiau nei nuostabus faktas. Tokiam atsitikime išvada patenai saviams susidarė, kad ir Lietuvos vyriausybė pritarianti tokiam Skorupskio planui. Pasaulis kitaip šitos reikalo suprasti negalės.

Nenuostabu tatau, kad akvaizdoje tokios padėties skeidžiami gandai, kad buk pats tautininkų valdišos galva matė Skorupskio knygos rankraštį pirm leidimo spaudon. Taip pat skelbiama, kad Skorupskio knygos korektura prižiurkė Lietuvos igaliotas ministeris Francioj. Tokie gandai yra pilnai tvarkoje, kuomet pati Lietuvos vyriausybė Skorupskį palaike diplomatinėje tarnyboj po šitokio išdavikiško Lietuvos valstybės reikalų žygio. Jei istikrųjų Lietuvos vyriausybė nepritarianti tokiam Skorupskio lenkiškam planui Lietuvą pražudyti, tai mažiausiai ji turėtų bei atidėliojimo oficialiai pasmerkti Skorupskio darbą ir jį netik prašalinti iš Lietuvos diplomatinės tarnybos, bet pasiūtį pas Pilsudskį, kad tokie lenkiško imperikalizmo skudurai nerterštų švarios Lietuvos žemės.

Vis tik gana keistas iš dviejų pusių varomų kombinacijų supuolimas. Esama padėtis parodo, kad visiška lietuvių tauta vis dar privalo budriai stovėti sunjo iškovotos Lietuvos nepriklausomybės sargyboje.

Lietuva Laimėjo Hagos Teisme

(Lietuvos Pasiuntinybės Vašingtone Rašiny).

(Taša iš pereinu „T.“ num.)

BYLOS ISTORIJA.

Ši byla tarp Lietuvos ir Lenkijos yra tik atskira dalis didžiulės bylos, kuri atklaidi yra Lietuvos vedama prieš Lenkiją jau nuo 1920 m., t. y. nuo to laiko, kaip lenkai, suvalaužė dar neišdžiuvusią Suvalkų sutartį, klastingai užgriebė Lietuvos sostinę Vilnių. Ši byla, trumpumo delei ir atskirui nuo visos bylos su Lenkija, vedinama „Tranzito“ ar „Susiviekimo su Lenkija byla“.

Jos pradžia siekia 1927 metų gruodžio mėnesio, kuomet Genevoje Tautų Sąjungos Tarybos posėdyje įvyko dramatiškas susikirtimas tarp Lietuvos Delegato prof. Voldemaro ir maršalo Pilsudskio. Tame posėdyje maršalas Pilsudskis, trenkdamas kumščia į stalą, akvaizdoje nustebtinų ir nepripatusių prie tokio elgesio Tarybos narių, dramatiškai sušuko, kreipdamasis skerslavį stalą į prof. Voldemarą: „Taika, ar karas? Jeigu taika, tai aš liepsi visais varpais Lenkioj skambinti...“ I ką Lietuvos delegatas (turėdamas omenyje prieš-kaledinį laiką) atsakė: „Jeigu turima omenyje žodžius „Taika visiems geros valios žmonėms, tai taip: sakau, Taika!“ Ir šiame posėdyje, Tautų Sąjungos Taryba priėmė gruodžio mėn. 10 d. rezoliuciją, kuria esamas tarp Lietuvos ir Lenkijos karo statusas panaikintas. Atatinamos šios rezoliucijos dalys skamba sekančiai:

„Tautų Sąjungos Taryba, reikšdama, kad karo statusas tarp dviejų Tautų Sąjungos narių yra nesuderinamas su dvasia ir raide Tautų Sąjungos Pakto, kuris riša Lietuvą ir Lenkiją, „priima domėn išklidmings Lietuvos Delegato pareiškimus, kad Lietuva neskaito savate karo stovyje su Lenkija ir kad, konsekventiškai, taika yra tarp šių dviejų šalių. „Priima domėn lenkų delegato išklidmingą pareiškimą, kad Lenkijos respublika pripažino ir kad ji pilnai respektuos Lietuvos respublikos politinę nepriklausomybę ir teritorinę čylybę. „siulo abiem vyriausybėms pradėti galimai greitesniu laiku tiesiogines derybas tiksli užmegsti tokio pobūdžio santikius, kurie užtikrintų tarp dviejų kaimynių valstybių gerus santikius... nuo kurių taika priklausos.“ Šios rezoliucijos gale vienok dai yra pilnai tvarkoje, kuomet pati Lietuvos vyriausybė Skorupskį palaike diplomatinėje tarnyboj po šitokio išdavikiško Lietuvos valstybės reikalų žygio. Jei istikrųjų Lietuvos vyriausybė nepritarianti tokiam Skorupskio lenkiškam planui Lietuvą pražudyti, tai mažiausiai ji turėtų bei atidėliojimo oficialiai pasmerkti Skorupskio darbą ir jį netik prašalinti iš Lietuvos diplomatinės tarnybos, bet pasiūtį pas Pilsudskį, kad tokie lenkiško imperikalizmo skudurai nerterštų švarios Lietuvos žemės.

Vis tik gana keistas iš dviejų pusių varomų kombinacijų supuolimas. Esama padėtis parodo, kad visiška lietuvių tauta vis dar privalo budriai stovėti sunjo iškovotos Lietuvos nepriklausomybės sargyboje.

yra dar posmas, kuris skamba sekančiai: „Taryba pareiškia, kad ši rezoliucija nieku budu nepaliečia tų klausimų, kuriais abidvi Vyriausybės turi skirtingas pažiūras (reiškia — Vilniaus klausimu).“ Pasiremiant šia Tautų Sąjungos Tarybos rezoliucija, Lenkija tikėjosi užmegsti su Lietuva diplomatinis, konsularius ir ekonominius santikius, kurie dera visoms valstijoms tarp savęs esančioms taikos stovyje, ir tokiu budu priversti Lietuvą, jeigu ne formaliai, tai faktinai nuo Vilniaus atsisakyti.

Lietuvos Vyriausybė šitokias Lenkijos viltis greitai pašarvojo, pareikšdama, kad „Lietuvos Vyriausybė priims Lenkijos diplomatinį atstovą, bet ne kitur kaip Vilniuje...“ Tokią pat poziciją Lietuvos Vyriausybė užėmė ir del Lenkijos konsulų. Kuomet Lietuvai pradėta prikaišioti, kad ji, pėimdamą 1927 m. gruodžio mėn. 10 d. rezoliuciją, visgi šio savo tarptautinio pasižadėjimo nepildė, Lietuvos atsakymas buvo: Taip, karo statusas yra panaikintas; jeigu norit ir taika tarp Lietuvos ir Lenkijos yra, nes karo veiksmų nėra, bet buklė (stovis) tarp jų visiškai nėra reguliarė; diplomatiniai ir konsulariniai santikių yra užmegzami tik esant reguliariams tarpvalstybinis santikiams, ko tarp Lietuvos ir Lenkijos nėra ir tol, kol Vilniaus ginčas nelikviduotas, negali buti. Šitoks Lietuvos nusistatymas, aišku, neprieštarauja nei raidei, nei dviasiaj gruodžio mėn. 10 d. rezoliucijai, juoba, kad Lietuvos Vyriausybė neatsisako pradėti tiesioginių su Lenkija derybų, kaip tą numatyta kalbamioj rezoliucioj. Dar daugiau — Lietuvos Vyriausybė karštai pageidauja, kad derybos duotų pageidaujamų rezultatų, kad Lietuvos-Lenkijos ilgas ginčas būtų patenkintas išrištas ir Lietuvos-Lenkijos santikių iš nereguliarių galėtų virsti reguliariais, kuomet ir diplomatiniams ir konsulariams santikiams užmegsti bus atviras kelias.

Toks Lietuvos „standpunktas“ išmušė iš rankų ginklą netik Lenkijos politikams, bet ir visiems jų draugams užtarijams Europos politinėj arenoje.

TIESIOGINĖS DERYBOS. Lenkams nepasilikė nieko kito, kaip tik, einant ta pacia rezoliucija, pradėti tiesiogines derybas, kurios, kiek tai liečia diplomatinis ir konsularinis santikių užmezgimą, jie gerai žinojo, yra iškalno nepasisekimi pasmerktos. Lietuva derybas vesti negalėjo atsakyti. Jos priimta rezoliucija tokią pareigą jai uždėjo. Jai nebuvo jokio išrovavimo jų nei vengti: negalėdama jokiu kitioku budu Vilniaus klausimo išrišti, ji tokiomis tarptautinė derybomis galėjo savo kruviną skriaudą laikyti nuolatos prieš pasaulio akis. Tuo budu Lietuva tik galėjo neleisti padaryti žaidžų užgyti ir nuolatatos pasauliui rodyti, kad lenkų tvirtinimas, buk „Vilniaus klausimas yra Ambasadorių nutarimų galutinai išrištas ir baigtas“, toli-gražu baigtas nėra.

Prasidėjo eilė tiesioginių derybų — Karaliaučiuje, Berlyne, Kaune ir Varšavoj tiksli, anot rezoliucijos, prieti prie užmezgimo tokių santikių, „nuo kurių taika priklausos.“ Derybos buvo paskirstytos, sulig svarstomų klausimų, i dvi ryškias dalis: derybas politiniais klausimais ir derybas

ekonominiiais klausimais. Deryboms politiniais klausimais (sudarymas politinės sutarties ir želigovskiados nuostolių atlyginimas Lietuvai) pirmininkavo iš Lietuvos pusės p. B. K. Balutis, anuomet Užsienių Reikalų Ministerijos generalinis sekretorius. Jos ėjo Kaune.

Derybas ekonominiiais klausimais vedė, iš lietuvių pusės, ekonominio departamento direktorius Dr. Zauinius (dabartinis Užsienių Reikalų Ministeris) ir jos ėjo Varšavoj. Tuo pačiu laiku ėjo dar ir trečios derybos Berlyne — smulkiam susisiekimui per demarkacijos liniją sureguliuoti, t. y. pėrimui per demarkacijos liniją lauko darbams tiems žmonėms, kurių ukiai buvo tos linijos perkirsti. Šios derybas vedė p. Sidzikauskas, Lietuvos Ministeris Berlyne.

DERYBŲ PASEKMĖS.

Kauno derybos politiniais klausimais, kiek tas liečia lietuvius, žinoma, turėjo nuo pat pradžių „visomis keturiomis“ atsistoti ant Vilniaus klausimo. Kol Vilniaus klausimu ne pasiekta abiems pusėms priimtinas nusistatymas, tol politiniai santikių tarp dviejų šalių sutvarkymui (diplomatinių santikių užmezgimui etc.) nėra jokio pamato. Derybų valties dugnas iškrito ir pati valties nuskeno nepasisekimo bangose, — be jokų rezultatų.

Nedaug geresnės pasekmės buvo ir Varšavoj, kur derybos ėjo ekonominiiais klausimais. Konsularių santikių užmezgimas mat priklausos nuo diplomatinis. Kauno derybos tą galimybę palaidojo, taipgi klausimas ir čia turėjo žlugti. Drauge su konsulariais klausimais žlugo ir prekybos bei pramonės tarp dviejų kraštų sureguliuavimas, nes jis galimas tik turint vienas kito krašte savo konsulat. Tas pats tenką pasakyti ir apie pasazerinį susisiekimą geležinkeliais, nes pasazeriams reikalingos vizos, duodamos tik konsulatų.

Liko dar prekybinis traukinių judėjimas. Ir čia lenkai manė turėsią progos daugiau laimėti. Negalėdamį pralaužti Lietuvos pasipriešinimo sienos taip sakant frontiniu ataku (užmezgimu diplomatinis ir konsularis santikių), jie manė galėsią atsiekti savo tikslu infiltracijos metodu: išgrėžę pradžiaj skilute Lietuvos sienoj, jie tikėjosi su laiku ją praplėsti. Jie jau sykį buvo mėginę tatau padaryti, reikalaudami Nemuno atidarymo (sulig Versailles sutarties pėrdymu). Lietuva tą jų ataką tuomet vikriai atmušė, pati išleisdama taisykles plukdymui sielių Nemunu ir leisdamą lenkų sieliams laisvai Nemunu plaukti, bet prisilaikant tų taisyklių. Lenkija, turėjusi tikslu ne sielių plukdyimą (nors taip ji Tautų Sąjungoje argumentuodavo), bet politinį santikių užmezgimą, nukando akmenį: jos atakos su Nemuno atidarymu subyrėjo. Negeresnį pasiekimą turėjo ir šis, Varšavoj iškeltas, antras jos atakas. Lenkija, lyg pripažindama negalimumą pasazerinio judėjimo tarp Lietuvos ir Lenkijos, užsispyrė priversti Lietuvą (vis tos pačios rezoliucijos dvasioje) leisti prekybinių traukinių judėjimą — ypac tranzitinių traukinių.

Lietuva, kad demaskuoti tik rus Lenkijos tikslus ir parodyti pasauliui, kad jai rupi ne prekyba, bet jos politinių planų pėrvadimas, pavartojo panašų metodą, kaip ir Nemuno klausimu. Ji sutiko praleisti per Lietuvą suties (tariamą, Klaipėdon ir toliaus), bet tos prekės ir traukiniai privalo pasiekti Lietuvą per Rytprausius, ar per Latvija — tik ne per demarkacijos linija.

(Taša seka)

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj šventas ugnis toji, kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko, log menkas ir silpnas net milžinai stoji, o dirb, idant neitų ugnis ta ant nieko. KUDIRKA.

SLA. 105 KUOPOS DAYTON, OHIO, NARIŲ JAUNUOLIŲ ORKESTRAS. Iš kairės žiurint sėdi: Elena Stulgaičiūtė, pianistė; Cecilija Melaišūtė, armonistė. Iš kairės žiurint stovi: Jurgis Stulgaitis, smuikininkas ir Vytautas Vilimaitis, smuikininkas. Orkestrą suorganizavo ponas Anelė Melaišienė specialiai SLA. jubilėjaus vakarui, lapkričio 21 d. SLA. 105 kp. narių jaunuolių orkestras sužavės visus dalyvius, grodami populiariskias muzikos melodijas ir lietuviškus šokius.

Conn. Valstija Pirmoje Vietoje

Keletas metų atgal, kuomet pradėta smarkesnis veikimas organizuoti jaunuolius į Susivienijimą, tas veikimas labai gyvu vasirodė vidur-vakariniuose valstijose. Kiek spaudoje tuomet pastebėjau, tai pirmą vietą užėmė rodos, Chicago apylinkė, arba SLA. 6-to apskrėčio ribos. Ypatingai labai gyvai veikta pačioje Chicagoje. Ten gana uinu laiku gimė visa eilė jaunuolių kuopelių. Tos kuopelės sudado dirbti lietuvių kultūrinuose ir sporto darbuose, rengė gražius vakarėlius, sporto žaismes, ir tt. Tais laikais nemažai veikimo pasirodė ir Pennsylvania valstijoje bei kitose kolonijose. Ten ir viena-kita kuopelė sutverta, tos kuopelės ir gi pavyzdinai veikė. Buvo tiesiog smagu žiūrėti į tą jaunimo organizavimo reikalą veikimą!

Bet pastaraisiais laikais, kiek tai paseku SLA. organe, tv valstijų ar kolonijų SLA. jaunimo veikimas, matyt, pradeda apmirdinėti; bent organe apie jų veikimą nieko nerašoma, na, o kuomet nerašoma, turbūt neveikiama ir todėl nėra kas rašyti.

Tačiau kas kita šiandien galima pasakyti apie SLA. 4-to apskrėčio ribas, arba Connecticut valstiją. Čia jaunimo organizavime į SLA. elgiamas kaip tik priešingai. Čia šiuo tarpu SLA. jaunimo reikalai kur kas smarkiau skruksa veikti, negu kuomet nors pirmiau. Jei nesuklysiu, tai veik vienų metų bėgy Conn. valstijoje suorganizuota keletas jaunuolių kuopelių, kurių kelios yra gana stambios kuopos. Čia taip gi suorganizuota pirmas SLA. jaunuolių apskritys. Tos kuopos ir apskritys rengia gana pasekmingas pramogas: balius, išvažiavimus, vakarienes ir tt. Čia plačiai kalbama apie darbuotę sporte ir steigiamą lietuvių kalbos mokyklėliu. Iš to reikia daryti sekamą išvadą: kuomet kitose kolonijose SLA. jaunimo veikimas žymiai mažėja, ar bent jokios pažangos nedaro, tai tuo pačiu laiku Conn. valstijoje jaunimas gyviau veikia. Tai įdomus ir tiesiog nesuderinamas pasireiškimas. Juk tos kolonijos, kur seniau jaunimo organizavimo reikalai pradėta dirbti turėjo jau toli pažengti, ir dar nieko neveikiančias kolonijas pralenkti. Bet čia pasireiškia priešingai: kurie nieko nevieka seniau — dabar anas kolonijas toli gražu aplenkė, o tie, kurie pirmiau veikė — apsnudo.

Kodel taip yra — sunku išsiaiškinti. Kai kas gali sakyti, kad tai bedarbes kaltė. Bet juk bedarbė siaučia ir 4-to apskrėčio ribose. Depresija lygi visoje Amerikoje. Bet nepaisant to, Conn. valstijoje jaunimo veikimas žymiai progresuoja!

Čia išvados gal bus tos, kad Conn. valstijoje yra gyvesnis veikėjai. Aišku, kad čia yra atsidadavusių Susivienijimui darbuotojų, jų tarpe ir jaunuolių, ku-

riems širdingai apeina SLA. labas ir todėl jie dirba ir stoja į mūsų organizaciją, idant ją jaunosiomis spēkomis — busimają gentkartę papildžius.

Todel aš pirmą vietą Susivienijime jaunuolių darbuotėje duodu Conn. valstijai. Ar tai ilgai bus — galėsime kada nors vėliau pamatyti. Bet man rodos taip neturėtų buti. Juk visose Jungtinėse Valstijose yra kur kas tirščiau lietuviams apgyventų vietų, negu Conn. valstija; pav. Illinois ir New Yorko valstijos. Ten jaunimo veikimas turėtų užimti pirmenybę. O kadangi taip nėra, tai aišku, kad Conn. valstija kitoms valstijoms daro gėdą. Nepaisant bet gi to, tokiu Conn. valstijos lietuvių veikimu reikia pasididžiuoti ir palinkėti visuomet ir visuose lietuvių darbuose pirmoje vietoje buti. Jei kas neveikia ir nenori veikti — Conn. valstijos lietuviams, SLA. nariams, į tai domės nekreipia: jie dirba su savimi išgalų ir sulig geru lietuviškų išskaičiavimu. Lai jiems todėl visur ir visuomet kogeriausiai ir vyksta!

Jaunuolis K. J.

NASLAIČIO DAINA.

Vidur jūrų ir marelų Augstasis kalnelis; Ant to kalno kalaužėlio Žalias aržuolėlis.

O aš jaunas priplaukdamas, Užsikabinėdamas, Ar pavirsi, aržuolėli, I mano tėveli?

O šios žalios šakuzėlės I baltas rankeles? Ir šie žali lapužėliai I meilius žodelius?

O aš jamaus atstodamas, Graudžiai praverkdamas: Nepavirtu aržuolėlis I mano tėveli.

Nei šios žalios šakuzėlės I baltas rankeles, Nei šie žali lapužėliai I meilius žodelius...

SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTE

HARTFORD-NEW BRITAIN, CONN. Bendras SLA. Jaunuolių Parengimas.

Paminėjimai 45 metų SLA. gyvavimo New Britain SLA. 368 jaunuolių kuopa kartu su Hartford, Conn. SLA. 370 jaunuolių kuopa rengia didelius šokius ir balių subotas vakare (šeštadieny), lapkričio 14 d., Lietuvių svetainėje, 354 Park St., New Britain, Conn. Šokiai ir balius įvyks po mėnesienos šviesos, bus žvaigždėtas dangus ir margų baliung, kurie karts nuo karto išaugsto kris.

Šokiai prasidės 7:30 val. vakare. Šokimo kontestas „Dance Marathon“, prasidės kaip 9 val. ir tęsis iki 11:30 val. vakare. Kuri pora šokdama be perstoimo ištesės per šį laiką gaus didelę auksinę dovaną.

Orkestras iš 7 muzikantų grieš lietuviškus šokius del senesnių, amerikoniškų šokių — del jaunesnių. Bus skanių gėrimų ir užkandžių. Puiki progą visiems linksmai praleisti laiką ir susielti su savo draugais iš kitų kolonijų, nes bus daug svečių iš visų Conn. valstijos miestų. Renkitės visi į šį milžinišką jaunuolių vakarą. Jusų parama reikalinga. SLA. jaunuolių organizatorius J. J. Jr.

IVAIRUMĖLIAI.

Miestas Juros Dugne. Pernai Krymo pusiasaly, pietų Rusijoje, pradėti archeologiniai kasinėjimai netikėtai davė labai įdomių rezultatų. Pasirodė, kad senovės graikų prekybos miesto Chersoneso likučiai dalinai yra atsidurę jūros dugne. Iš to daroma išvada, kad paskutinių dviejų tūkstančių metų bėgy del žemės drebėjimo ar kitų priežasčių jūros dugnas ir pakraščiai turėjo nugrimsti ir dalį miesto palaidojo vandeniu. Tyrinėjimų vadas prof. Grinevič tikisi nugrimzdusiame mieste rasti daug įdomių dalykų, nes pastatai ir kiti dalykai vandeny gali geriau išsilaikyti negu sausumoje.

Nepaprasta Atmintis.

Tikrai rekordinę, geriausią pasauli atmintį turi italų fizikas-profesorius Vincas Mancini. Tai jau senyvas žmogus, išėjęs į pensiją. Jau nuo seniau savo draugų tarpe jis buvo žinomas, kaip žmogus su nepaprasta atmintimi. Kaip praneša Romos laikraščiai, prof. Mancini žino iš atminties beamaž visus traukinių tvarkaraščius ir geležinkelų stočių pavadinimus; nesuklysdamas pasako telefono numerius tolimoj provincijoje esančių įstaigų ir žmonių; žino mintinai Italijos gyventojų statistiką, ir tai ne vien miestų, bet ir sodžių ir tt.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles savo vaikučiams.

GUDRUS BAUDŽIAUNINKAS.

Seniau, kada dar Lietuvoje baudžiava reikėjo eiti, vienas baudžiauninkas, iškepęs žąsį, nunėša ponui dovanų; mat, galvojo, lengviau gausias baudžiavą atlikti. Bet ką reiškia ponui žąsis! Tačiau, dovaną priėmęs, ponas juokais sako:

— Ką gi tu man atnešei tą vieną žąsį? Mes juk esame šešiese: du sunys, dvi dukterys ir mudu su pačia. Kaip gi tu visiems mums tą žąsiukę padalysi?

Taip tas žmogus pradeda dalyti. Nupiovęs galvą, davė ponui: „Te tau, sako, „galva, nes esi viso dvaro galva“. Nupiovė abu sparnu, padavė po vieną dukterims: „Tetet judviejm po sparniuką, nes judvi netrukus turėsite iš dvaro išlėkti-išlėkėti“. Vaikams padavė po kėjukę: „Judu turėsite vaikščioti tėvo pėdomis.“ Poniai padavė patį smaigaliuką, o žmogui teko visa likusi žąsis.

Toks gudrus padalijimas ponui labai patiko, ir jis baudžiauninką gausiai apdovanojo.

Kaimynas, išgirdęs, kad anasai baudžiauninkas už vieną žąsį tiek dovanų gavo, iškepė penketą žąsų ir nunėšė ponui. Tada ponas sako: „Mes juk esame šeši šeimos nariai, tai kaip gi tu tas penkias žąsis mums padalysi?“

Žmogelis manė šiaip, manė taip, bet vadalyti neišmanė. Tada ponas liepė pašaukti aną baudžiauninką. Tasai atėjęs ėmė taip dalyti: paėmė vieną žąsį, padavė dviem berniukam ir sako: „Tai jus trys“. Antrą žąsį padavė dviem mergaitėm: „Tai, sako, ir jus trys“. Trečią padavė ponui ir pioniai, sakydamas: „Ir jus trys. O dabar — dvi žąsys ir aš, tai taip pat trys...“

KAIP ČIGONAS VOGĖ MESĄ.

Vieną kartą čigonas ėjo mėsos vogti. Prisikrovęs maišą, norėjo išeiti laukan, bet, nepataikęs durų, įsmuko į trobą. Įėjęs, čigonas nusigando, bet susigriebęs į šeimnininką tarė:

— Štai, tėvai, ar nori, tau velnias iš pragaro mėsos siunčia?“

Šeimnininkas, pažvelgęs į sumišusį čigoną, pabugo ir atsakė:

— Eik su savo mėsa pats į pragarą, nes aš iš velnio jokių dovanų nenoriu!

— Kad nenori, tai sudiev! — pasakė čigonas ir su mėsa išėjo.

Tik ryto metu šeimnininkas susiprato kame dalykas, nes pamatė, kad jo mėsos nebėr.

LAPĖ IR LIUTAS.

Lapė liutą kaip sutiko. Vos iš baimės gyva liko: Baisiai dreba, visa kruta, Bėga slėptis, kaip tik druta.

Antrą kartą jau jai liutas Neišrodė tokis drutas — I jį staciai pažūrėjo

Ir visai jau nedrebėjo. Radus liutą sykį trečią, Pasveikino kaip svečią.

Drašiai jį prie jo prijėjo Ligi norui pakalbėjo.

Ir mes dažnai akis statom, Nežinomą kai pamatom; Bet patyrę, ką jis gali, Metam baimę tuoj į šalį.

Mįslė: Be akių, be ausų — neregius vedžioja, — Kas?

Stebuklai Seniau ir Dabar

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

(Užbaiga)

Joanos Dark rolę pasiėmė Mlle. Paulette Burbail, Versaille gyvenančios prakilnios šeimynos vienturtė duktė, 21 metų amžiaus, pasiekus augštesnius mokslus inteligentė, gražaus veido ir sudėjimo figūra. Mokinosi ji savo rolę dienomis ir naktimis, su didžiausia atyda, ir taip įsigilino į savo rolę, kad eidama scenon ji pilnai jautėsi esanti ne pamėgdžiotaja, bet originališkoji Joana Dark.

Vaidinimo pasiūirėt Francirko šimtai tūkstančių žmonių, iš visų provincijų kampų ir net užrubežių. Scena buvo prirušta labai rupeštingai, sulig artisto J. E. Lenepveu piešinio, aktoriai visi savo rolėse išsilavinę kuogeurasai. Bet didžiausią žiurovų atyda ir simpatiją patraukė savaesp Paulette Burbail, savo originališku. Kiekvienas jos žingsnis, kiekvienas krustelėjimas, buvo naturališkas. Kada ją pririšus prie stulpo ir apkrovus malkomis, vienas „paulinas“ padavė jai paskutiniu kartu pabučiuot kryžių, ir ji tą kryžių apsikabino būduodama, kiekvienam žiurovui per veidus rito si ašaros. O kada laužą uždegus, liepsnos ir dumai paslėpė ją prieš žiurovus, kada iš dūmų ir liepsnų pasigirdo šauksmas „O! Jėzau!“, publikoje pasigirdo didžiausias verksmas. Tai buvo tragiška regykla, graudinanti kiekvieną sielą.

Scena užsadarė ir vaidinimas tuo baigėsi. Scenai užsadarus, direktorius priėjęs prie Pauletės, delnu plodamas jai per petį pagyrė ją už gerą lošimą, bet iš jos atsakymo nebuvo. Atrius virves, ji nuo stulpo sukniubo ir sudribo prie direktoriaus kojų, be žado, be kalbos. Direktorius nusigando, nežinodamas kas jai pasidarė. Laužas degė tik bengališkos ugnies liepsnomis. Bengališka ugnis neturi karščio ir todėl jai pakenkt negalėjo. Chemiškiems dumams ruktant, ant jos užleista ciliuhoidinė draperija ir dumai ją nepasiekė. Kasgi galėjo atsitiikti!?

Pašaukta tris doktorus. Tie Pauletą atgaivino, bet ji buvo jau ne ta Pauletta, kurį neseniai savo originalu kiekvieną žavėjo. Veidas buvo išblyškęs ir pilnas raukšlių. Kalbos žodžiai pusiau nesuprantami, balsas užgriuvęs, akys įdubė ir užtemę, paveit negali, rankų nevaldo. Nugabenus į ligonbutį ir ją apžiūrėjus, pasirodė, kad kojos, rankos ir visa priešakinė kuno dalis apdengta žaizdomis, tokiomis kokios paina nuo apdegimo. Nors jos drabužiai, kaip apatiniai taip ir viršutiniai buvo sveiki ir jokio apdegimo ženklų neturėjo, nors scenoj buvo naudojama tik bengališka ugnis ir ciliuhoidios draperija ją gynė nuo dumų, vienok Pauletė apdegė. Ir ji pražuvo taip kaip Joana Dark, nes neteko grožės, sveikatos — likosi suparalyžuota.

Teresė Neumann.

1927 m. laikraščiuose pasirodė žinia, kad mažame Bavarijos kaimely Konnersreuth apsiirėškė stebuklas, kurio auka tapo viena to kaimelio neturtinga mergaitė vardu Teresė Neumann. Tų metų velykų penktadieny (pėnnyčioj) ant jos kuno pasirodė kruvinos žaizdos: rankose ir kojose, kaip kad pas nukryžia-votą Kristų, nuo perkaltų vinių; šone, kaip ir Kristaus šone, kurį pervėrė Romos kareivis Longinus, ir iš galvos varvantis kraujas, kaip kad varvėjo Kristui iš po erškėčių vainiko. Trumpai sakant, ant jos kuno apsiirėškė visos nukryžia-voto Kristaus žaizdos; po kiek laiko tos žaizdos pranyko ir vėl pasirodė sekančios savaitės penktadieny. Ir taip tos žaizdos pasirodydavo ant jos kuno kiekvieną penktadienį, per ciela metų. Ar jos rodis ilgiau ir kaip viskas likosi tolesniam laikui, nežinau, nes laikraščiuose daugiau žinių matyt neteko.

Šituo apsiirėškimu dangelis visokių žmonių iš Europos visų pusių keliavo į Bavariją pamatyti tą stebuklą. Iš Amerikos irgi. Iš Kanados keliavo ar penki anglikonų bažnyčios kunigai. Iš Suvienytų Valstijų 14 protestonų kunigų, du vyskupaj ir trys žydų rabinai (vardus jų neatmenu). Visi jie sakė matė tą stebuklą. Iš katalikų tarpe daugelio kitų, buvo Clevelando vyskupas Juozas Šrembs, kuris skaitomas vienu iš populiariausių, tolerantariausių ir neutrališkiausių katalikų dvasiškių; užtaj jam kredita pripažįsta ne vien katalikai, bet ir protestonai ir žydai. Jis nukeliavęs į Bavariją atlankyt savo tėviškę, užvažiavo ir į Konnersreuth atlankyt stebuklingą Teresę. Savo įspūdžius aprašė Clevelando vyskupijos organe „Un. Catholic Bulletin“. Trumpai apipasaokęs kaip penktadieniais ant Teresės Neumann kuno pasirodo Kristaus žaizdos, jokių komentarų nedėjo, tik pažymėjo, kad laike tų žaidų pasirodymo, Teresė Neumann yra labai kankinama agonijos ir ją pasiekia net apmirimo konvulsijos.

Mokslininkų Nuomonė.

Iš to viso juokėsi parnograifai ir jų pasekėjai, tikrindami, kad tai neteisybė, „kunigų

sutartinas melas kaipo nauja meškerė pinigų gaudymui, įrankis tamsių žmonių mulkinimui“ ir tt. Ir gal butų taip viskas išdile, jei pastaromis savaitėmis nebutų spaudoje pasirodę mokslininkų nuomonės, aiškinančios tų stebuklų priežastis, jų atsiradimą ir apsiirėškimą.

Erlangen'o universiteto (Bavarijoj) profesorius Papstmann, kuris daug kartų lankė Teresę Neumann, prisizūrėjo jos kančioms, tyrinėjo ją ir matė kaip Kristaus žaizdos ant jos apsiirėškia, mano, kad toks stebuklas gali apsiirėšk pas bile žmogų, jeigu tas gali į ką nors dručiai įtikėt, užmiršdamas viską kitą. Lengvabudžiui, kurio mintys visuomet palaidos, negalima.

Penktadienis bažnyčios yra skaitomas Kristaus kančios diena. Neumann visuomet buvo dievobaiminga ir maldinga moteris; kiekvieną penktadienį ji lankė bažnyčią ir karštai meldėsi į Viešpaties žaizdas. Aišku, kad jos tikėjimas buvo tvirtas ir todėl ji pateko ekstazai. Kas g'indo ekstazą?

Profesorius Papstmann vieną penktadienį, laike Teresės Neumann žaidų pasirodymo, tyrinėjo jos akis. Žemai, prie pat jos akių pakabino elektrikinę lempą, duodančią 5,000 žvaikių šviesą; tai labai stipri šviesa, kokios žmogaus akys bijo. Bet Teresės akys jos nebijojo ir visą laiką buvo atviros ir todėl profesorius įsitikino, kad jos akys nors atviros, bet šibūrė nemato. Tada jis su pagelba padidinančio stiklo ėmė jos akyse ieškot priežasties, uždegnančios jas nuo žiburio. Ir surasta lėlių apacioje susidariusius tam tikro didumo raumenis, kuriuos spėjama esant tam tikrais reflektoriais, kuriuose susidaręs minčių reginys atimuša į akių lėlių vidurį ir tada akys mato regyklą, kaip mes kad matome filmos regyklą ant ekrano.

Su šia profesoriaus Papstmann nuomone sutinka visi psichologai ir hipnotizmo žinovai. Tik ne visi vienodai mano apie priežastis, kurios sutveria žaizdas ant Teresės kuno. Vieni mano, kad smegenų nervali nugalai arterijų veikimą, susijungia su odos tinklo kanalėliais ir sutraukia kraują odos paviršiuose tose vietose, kurias vaidina akys susidarę raumeniniai reflektoriai, gi kiti tiki, kad tai sudaro tik smegenų nervali po įtekme kraujo spaudimo. Todel šitą dalyką mokslininkai tyrinėja toliau, ir pačios Teresės išklaust nieko negalima, nes ji beveik nieko nekalba, kadangi randasi paralyžiaus aukų tarpe.

Pauletos Apdegimas.

Pauletos Burbail, vaidinusios „Orleano mergelės“ rolę, apdegimą tyrinėjusieji mokslininkai sprendžia vienodai. Ilgą laiką mokindamosi savo rolę ir į ją besigilindama, tapo auka ekstazos ir lengvos hysterijos. Įsigilinusis mintimis į savo rolę, ji užmiršo viską kitą ir jautėsi esanti ne Pauletta Burbail, bet Joana Dark. Taip įsitikinus ji ir ant lauzo budama jautė stovinti ne bengališkose liepsnose, bet naturaliose, degančių malkų liepsnose ir kentė jų karštį, nors to karščio prieš ją visai nebuvo. Išvaizdinus ji Joanos Dark kančias, ji jas lygiai kentė ir pražuvo taip pat kaip ir Joana Dark, tik su tuo skirtumu, kad Joana žuvo amžinai, gi Pauletta likosi gyva; bet gyvenimė ji žuvo, nes likosi inval'dė visam savo amžui, taip kaip ir Teresė Neumann.

Joaną Dark sprendžiama irgi buvus auka ekstazos ir lengvos hysterijos, tik su ta išimčia, kad ji buvo auka laikina. Histerijai jį valdant, ji rodė „stebuklus“ kiek panašiai kaip lunatikai. Gi histerijai jai apleidus, jos įsitikinimas dingo ir tada ją užvaldė mintys kitos, pirmiau pas ją buvusios. Tada ji pasijuto esanti ir vėl tik paprasta piemene; nors mėgino šitoms mintims nepasiduot, mėgino tolesnius karžygiškus žygius, vienok j u neturėjo tos galės ir visame pasirodė silpna, kaip ir pirmiau buvo.

Medicinos istorija turi labai daug praeities užrašų, kurie parodo buvus nemažai „stebukladarių“ netik senovėje, bet ir vėliausiais laikais. Juose šiandieniniai mokslininkai randa faktus, liudijančius, kad tie „stebukladariai“ visi buvo aukomis nuolatnos, ar laikinos ekstazos, hysterijos ir hipnotizmo. Su mažu išėmimu, visos tos aukos kentė dides kančias ir likosi gyvenimui netinkančiomis. Todel ir šiandien pasitaikant tokioms aukoms, jų reikia gailėtis. Tik ne normališki žmonės iš jų tyčiojasi.

IR TAIP BLOGAI, IR TAIP NEGERAI.

— Kaip tai? Tamsta nemėgsti kino?

— Baisiai. Kai neiniu į paprastą kiną, tuojau, pirmam akte užmiegu, o kai pataikau į gerą, vėl jokiū budu negaliu užmigti.

S. L. A. REIKALAI

Oficialis Pranešimas

SLA. CENTRO VIRŠININKŲ NOMINACIJOS.

Su 1 d. lapkričio, 1931 metų, prasideda SLA. viršininkų nominacijos. Reikia nominuoti ir išrinkti visą Pil. Tarybą: Prezidentą, Vice-Prezidentą, Sekretorių, Išdininą, du Iždo Globėjų ir Daktarą-Kvotėją.

KIEKYENAS NARYS gaus nuo kuopos viršininko spaudintą balsavimo lakštą susirinkime, kuriame įvyks nominacijos. Ant to lakšto narys gali perstatyti tik po vieną ypatajį ir kiekvieną urėdą (ant Iždo Globėjų perstatoma dvi ypatajos), užrašant vardą, pavardę, iš kokio miesto ir kokios kuopos nominuojamas narys yra.

KUOPŲ VIRŠININKAI turi daboti, kad laike balsavimo viskas būtų atliekama teisingai, kad neprileisti prie balsavimo suspenduoti ir tokių narių, kurie nuo įsirašymo nėra išbėgę SLA. nariais šešių mėnesių. Gali balsuoti tik tie nariai, kurie yra gerame stovyje ir tie, kurie dalyvauja kuopos susirinkime. Už tuos, kurie į susirinkimą neatsilankė, niekas neturi teisės balsuoti. Taipgi neleidžiama niekam savo balsą perduoti per kitus.

KUOPŲ SEKRETORIAI užrašys skaitlių narių, t. y., kiek narių buvo susirinkime, kiek balsavo, kiek atsisakė balsuoti, kiek kandidatų nominuota, kiek kuris kandidatas gavo balsų ir į kokį urėdą. Nominacijos blanką (No. 1), pilnai išpildžius kuopos susirinkime, reikia įdėti į prisiųstą iš Centro konvertą, ant kurio yra užrašyta NOMINACIJOS, ir KARTU SU VISAIS BALSAVIMO LAKŠTAIS (No. 2), tą patį vakarą įmesti į krasos dėžutę.

Daugiau nieko nereikia dėti į konvertus su nominacijų blankomis, ant kurių (konvertų) užrašyta žodis NOMINACIJOS, nes tie konvertai nebus atidaryti patol, kol nominacijos pasibaigs, t. y. iki 31 d. gruodžio, 1931 m. Pereituose viršininkų rinkimuose tuos kuopos sudėjo mokesčių blankus su pinigais ir tuos konvertus ir tokiu būdu tuos kuopų narių liko suspenduotais už nemokėjamą mokesčių. Kadangi suspenduotiems nariams nemokama pašalpa, tad reikia apsižiūrėti, kad šiuo metu nepasikartotų tie nesmagumai.

NOMINACIJŲ LAIKAS — 61 diena, pradedant su 1 d. lapkričio, 1931 m., ir baigiant su 31 d. gruodžio, 1931 m. Visos nominacijų blankos ir lakštai turi būti prisiųsti Centran nevelian 5 d. sausio, 1932 m. Vėliau prisiųstą balsavimai nebus priskaitomi.

PASARGA: Nors Nominacijoms yra paskirta 61 diena arba du mėnesiai laiko, tačiau nominacijos turi būti atliktos vienu metu, t. y. viename lapkričio arba gruodžio mėnesio susirinkime. Kurios kuopos neprisiūks šiuo ir viršmėnėtu nurodymu, tu kuopų nominacijos bus neteisėtai atliktos ir bus atmetos.

SLA. PILDOMOJI TARYBA,

- S. GEGUŽIS — Prezidentas, A. MIKALAIŠKAS — Vice-Prez., P. JURGELIUTĖ — Sekretorė, K. GUGIS — Išdinininkas, Dr. E. G. KLIMAS — Dakt.-Kvot., M. A. RAGINSKAS — Iždo Glob., J. JANUSKEVIČIA — Iždo Glob.

Kuopų Viršininkų Domei

Šią savaitę išsiuntinėta kuopų sekretorių vardu SLA. PILDOMOJI TARYBOS kandidatų nominacijų blankos ir balotai. Skaitant šį pranešimą, jau bus gauti visi reikalingi nominacijoms dalykus, kaip tai: dvi nominacijų blankos (No. 1), balotas (No. 2), konvertai su užrašytu nominacijos sugrąžinimui nominacijų blankų ir balotų ir po vieną oficialį pranešimą.

Jei kuri kuopa negautų visų viršmėnėtu dalykų iki pabaigos šio mėnesio, tai meldžiame pranešti, o bus išsiųsta tuojau antru kartu.

Oficialis Pranešimas.

Oficialis pranešimas, kurį gavote kartu su nominacijų blankomis ir kuris telpa augščiau, turi būti perskaitytas kuopos susirinkime ir paaiškintas kuopos pirmininko visiems susirinkusiems nariams. Taipgi kuopų viršininkai privalo prisilaikyti ten nurodytos tvarkos. Privalo pasistengti sušaukti skaitlingus susirinkimus, kiekvienam nariui pranešant atvirte apie susirinkimo svarbumą, laiką ir vietą. Kuopų nariai privalo lankyti

kuopų susirinkimus be jokių pasiteisinimų, nes svarbu yra išrinkti tinkamus žmones savo organizacijos vedimui. Delto, moters ir vyrų, imkite dalyvumą pasirinkime tinkamų kandidatų į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomąją Tarybą, o tą galite padaryti tik atsilankydami į kuopos susirinkimus. Nepraleiskite progos!

Kuopų Viršininkų Kaucijos.

Su nominacijų blankomis yra išsiuntinėtos blankos ir atnaujiniui kuopų viršininkų kaucijų. Nepamirškite, kad tos blankos kartu su pinigais turi būti sugrąžintos iki 1 d. kovo, 1932 m. Nepadarus to, kuopa liekasi be apsaugos ir jeigu kas atsitiktų, tai Centras nebus atsakomybėje, bet pati kuopa nukentės. Kaucijos lėšuoja yra didelė delto mes ir nemanome, kad bent kuri kuopa atsisakytų nuo pastatymo savo viršininkų po atankinama kausija. Kaip senos kuopos, taip ir naujos privalo pasirūpinti gauti kaucijas.

P. Jurgeliutė, SLA. Sekr.

SLA. APSKRICIŲ DARBUOTĖ

SLA. 4-to APSKRICIO REIKALUOSE.

Po buvusiam SLA. 4-to apskričio suvažiavimui Hartford, Conn., rugsėjo 27 d. spaudoje ir šiaip SLA. narių kalbose pasirodė neišskūmų ir abejojimų tvarkoje, taigi spalio 18 d. SLA. narių suvažiavimo proga apskričio valdyba (pirmininkas Alksninis, ižd. Viznis, buv. sekretorius Birietas ir iždo gl. Sekys) peržiūrėjo visą iždo stovį nuo rugsėjo 1930 iki spalio 18 d. 1931 ir atrado viską tvarkoje ir pavyzdingaj ir teisingai vedama ir uždirama kaip pas sekr. A. Birietą, taip lygiai ir pas ižd. A. Viznį. Kadangi 4-to apskričio protokolas tilps jau neužlog spaudoje ir visos sąskaitos bus smulkmeniškai praneštos, tai aš čia jų nekartosiu, vien tik pažymėsiu, jog iki rugsėjo 27 d. pas iždininę Viznį buvo ižde \$85.69; pereinotos vasaros pikniko-įsivažiavime New Haven įplaukė \$325.11, viso \$410.80. Išmokėta rugsėjo 27 d.: A. Alytai Waterburyje už spaudą \$163 (ši sąskaita pasirodė perdidele, bet kada jau užmokėta, tai palikta tvarkoje); organizatoriams ir apskričio valdybos nariams išlaidos \$174.40; rank pinigai parkui (\$5.) ir „loving cup“ (dovana) \$15, viso išmokėta \$357.40; pas iždininę Viznį lieka \$53.40 bet iš šios sumos dar reikės išimti keletą dolerių knygų nupirkimui, nes protokolų ir sąskaitų knygos išsibaigė.

Peržiūrėjęs visas skolas pagal priduotas ir nepriduotas sąskaitas yra \$597.50 ir skolų padengimui apskričio valdyba nusistatė padirbėti, kad jas išlyginus ir tam tiksliui nutarė šaukti lapkričio mėn. visuose valdybos nariams aptarimui ir įvykdimui. Gerb. iždinininkas turi keletą gerų projektų ir juos labai lengvai galima išpildyti.

J. Sekys.

PROTOKOLAS

SLA. 1-mo Apskričio 36-to Suvažiavimo, Buvusio 27 d. Rugsėjo, 1931 m., Domin'o Salėje, 151 2-nd St., Coaldale, Pa.

Suvažiavimą atidarė apskričio pirmininkas, p. A. Staniškis, apie 11 val. ryte, kviesdamas mandatų sutvarkymui pp. P. Belą ir P. W. Birštoną, o gerb. St. Gegužį, mūsų organizacijos prezidentą, pakalbėti į suvažiavimus. Gerb. Gegužis, pirmiausiai pasidžiaugė gražiu ir dideliu buriu suvažiavusių, pareikšdamas pasitikėjimą, kad sekantis suvažiavimas būtų dvigubai didesnis; ragindamas dirbti visus ir išvieno Susivienijimo naudai, kad būvyje metų laiko visi dabartiniai nariai, dar prirašytų nors po vieną narį prie SLA. Jog tai negalų būti sunku prikabinai tik atsilankydami į kuopos susirinkimus. Nepraleiskite progos! Ypatingai — sakė p. Gegužis, — reikėtų kreipti rimtos domės į mūsų jaunuolius, nes kitur, kaip Conn. valstijoje, jau turėtume jaunuolių apskritį. Ši metą mūsų Susivienijimas švęs savo dvejopas sukaktuves — jubiliejų, taigi mums čionai ir teks apvairščioti, tad ta proga mums reiktų pasinaudoti ir visur prisiminti apie jamimo organizavimą bei jo pritraukimą prie SLA. Taipgi gerb. prezidentas prisiminė ir dabartinis blogus laikus ir apie \$5,000.00 paskolą iš Našių ir Našličių Fondo, bedarbiams nariams. Patarė, kad kuopų valdybos šį reikalą svarstyti rimtai ir tik tikrai reikalingiems nariams duotų tokią paskolą apsimokėjimui savo reikalingų duoklių.

Mandatų komisija pranešė, kad užsiregistravusių delegatų yra 45, kurie atstovauja 9 kuopas ir apie 1,000 narių, o apskričio valdybos 8 nariai. Komisija šaukia visus iš eilės, o ponios E. Venerauskienė ir V. Kvetulauskienė, puošia juos gyvomis gėlėmis.

Vardošauky atsiliepė sekančiais: Apskričio pirmininkas A. Staniškis, vice pirm. A. Sukevičius, rašt. V. V. Vaišnoras, iždin. J. F. Staniškis, iždo globėjas A. Žilinskas, organizatorius P. W. Birštonas.

23 kp., Shenandoah, Pa.: J. Barauskas, B. Patkauskas, A. Pakėnas, P. Urbonas ir J. Staniškis;

39 kp., Gilberton, Pa.: J. Petraška ir P. Lasevičius;

74 kp., McAdoo, Pa.: J. Kraipavičius ir V. Labutis;

187 kp., Silver Creek, Pa.: S. Kubilius, P. Raudonaitis ir J. Bagdonas;

199 kp., Shaft, Pa.: J. Pauliukonis ir M. Vailionis;

204 kp., Tamaqua, Pa.: P. Belas, J. Račauskas, P. Vasiliauskas, P. Stankevičius ir J. Stalgaitis;

211 kp., Mahanoy City, Pa.: St. Gegužis, K. Matulevičius, J. Aleksynas, A. Gegužienė, J. Petraškauskienė, V. Majauskas ir A. Ramanauskas;

283 kp., Coaldale, Pa.: Antanas Užupis, A. Zioba, A. Sauleišis ir J. Vaitunaitis;

303 kp., Shenandoah, Pa.: J. Kairukštis, S. Stanulis, V. Vasiliauskas, A. Steponkevičius.

Tačiau iš užsiregistravusių delegatų neatsiliepė — 13, ir iš valdybos narių — 2, tad suvažiavimo dalyvių pasirodė delegatų 32 ir valdybos narių 6, viso 38.

Suvažiavimo vedėju vienbalsiai išrinkta p. A. Staniškis. Pirmininkas skiria rezoliucijų komisijon-sekančius delegatus: J. Barauską, J. Stalgaitį ir A. Ramanauską.

Skaitytas protokolas iš pereinoto suvažiavimo ir priimtas vienbalsiai, kaip užrašytas.

Raportai:

Apskričio pirm. A. Staniškis, praneša, kad turėta keletas pasitarimų įvairiais SLA. reikalais su kitų kuopų veikėjais. Turėta išvažiavimas, kuris, sulig šių laikų, nusisekęs gerai visais žvilgsniais. Raportas priimtas.

Vice pirm., A. Sukevičius, nieko ypatingo neturėjęs sakyti, apart to ką jau pirm. pasakęs. Raportas priimtas.

Sekr. V. V. Vaišnoras, sutinka su pirmininko raportais ir apgalvėtas, kad daugumas narių, net ir ištisos kuopos, visai nesirūpina SLA. gerove, reikalais. Nors Susivienijime priklauso vien tik delei savęs, bet savo šeimynų ateities apsidraudimo, bet į SLA. žiūrį tik-tai kaip į antraeilį dalyką. Jie bevelija nuvykti į politinius bei religinius parengimus, suvažiavimus, iš kur jokios materialės pagalbos negalį gauti laike kokios nors nelaimės savo gyvenimo. Iš apskričio informacijų blankų nėra nieko ypatingo, nes ant išsiuntintų 29 atsakė tik šios kuopos: 39, Gilberton, 54, McAdoo ir 204, Tamaqua. Apskričio turtas yra vertas \$121.72. Raportas priimtas.

Išdinininkas, J. F. Staniškis, taipgi sutinka su pirmininko raportais, o apie apskričio iždą sako, kad jame dabar yra pinigais \$109.82 ir ženklelių \$11.90 vertės, viso \$121.72. Raportas priimtas.

Iždo globėjų buvo tik A. Žilinskas, kuris pranešė, kad knygos kaip iždinininko taip ir sekretoriaus tinka ir apskričio turtas yra \$121.72. Raportas priimtas.

Organizatorius P. W. Birštonas sako, kad dabartiniams laikais sunku kas padaryti, bet Freelande mums (su A. K. Klimu, antru organizatoriumi,

kurio čia nėra) besidarbuojant delei padidinimo kuopos, buvo sušauktas susirinkimelis ir rodesi, kad jau viskas bus gerai, bet susirinkusieji pareikalavo, kad — duokite mums lietuvių kunigą, nes mes norime lenko, kad jį tuomet visi prisirašysime prie SLA. Tokiu būdu ir dabar laukiame kada jie gaus lietuvių kunigą. Ragino visus, kad jeigu kas nors žino, jog kur nors galima suorganizuoti arba padidinti SLA. kuopą, kad jiems (organizatoriams) duotų žinią. Taipgi prisiminė, kad jis dar laukia su penkine aukso to kas daugiausiai prirašė narių per 6 mėnesius, nuo 1-mos d. balandžio iki paskutinės rugsėjo. Raportas priimtas.

Suradimui ukio bei sutaisyti plano delei apskričio priedavimosi, plano komisijos pirmininkas, A. Stepankevičius, sako, kad reikalas stovi po senoveje ir pakviečia apskr. sekr. V. V. Vaišnora perstatyti visą reikalą kiek aiškesneje formoje. V. V. Vaišnoras sako, kad norint ką nors tikro veikti šioje srity, prieita prie išvados, kad reikia turėti jau tam tikrą skaičių narių su tam tikra mokestimi. Tai pagaminta tam tikros pasižadėjimo bei atsiliklausimo blankos ir išsiuntinėta 29 kuopoms. Tačiau atsakymas gauta tik nuo 4 kuopų: 13, Minersville; 28, Port Carbon; 39, Gilberton; ir 54, McAdoo ir tik pastaroji pasižada mokėti \$6.00 per metą šiame reikalui. Tai sulig nutarimo, turėjo viskas pats per save nupulti. Tačiau šio suvažiavimo dar nutarta šį taip svarbų reikalą dar ir toliau kaip nors bandyti gildinti ir prie originalės komisijos pasikirta dar du nariai — P. W. Birštonas ir V. V. Vaišnoras.

(12 val. atvyksta dar A. K. Klimas, apskričio organizatorius ir E. Vaitkevičiūtė, kaip delegatė nuo 303 kp. iš Shenandoah, Pa.)

V. V. Vaišnoras, narys komisijos rengimo apskričio išvažiavimo, sako, kad pelno yra likę pinigais \$7.13 ir 227 sagutės vertės \$5.85, taigi viso \$12.98. Raportas priimtas.

Rezoliucijų komisija patiekia sekamą rezoliuciją:

Rezoliucija.

SLA. 1-mo apskričio suvažiavimas, buvęs 27 d. rugsėjo, 1931 m., Coaldale, Pa., turėdamas omeny, kad šis metas Susivienijimui yra nepaprastai didelės svarbos, nes sukanka 45 metai nuo įsisteigimo ir 30 metų nuo atsiskrymo nuo kunigų. Todėl turime visokiais galimais būdais visi sukaktuves minėti rengdami prakalbas, paskaitas, koncertus, viešus susirinkimus, perstatymus, vakarienes ir balius bei šokių, sulig nuožiūros kaip kam patogiau išieina — kiekviena kuopa atskirai ar susitarus po 2 ar 3 kartus savo kaštais. Apskritys gali pagelbėti tik jų darbe, jeigu to kuopos reikalauja. Rezoliucija vienbalsiai priimta.

(Nuo Redakcijos. SLA. Pildomosios Tarybos rinkimams kandidatų sąstatą nustatančią rezoliuciją išleidžiame, nes sulig SLA. Seimų nutarimo tokios agitacijos SLA. organe skelbti negalima.)

Valdyba šio apskričio sekančiam metui, be oponentų, vienbalsiai išrinkta iš sekančių asmenų: pirmininku — A. Staniškis, vice pirm. — A. Sukevičius, rašt. — V. V. Vaišnoras, ižd. — J. F. Staniškis, iždo globėjas — A. Žilinskas ir A. Vasiliauskas, organizatoriai — P. W. Birštonas ir A. K. Klimas.

Išmokėjimai per šį suvažiavimą buvo sekanti: V. V. Vaišnoro įvairių išlaidų ir pusmetinė alga

\$22.68

Staniškio J. F. darbininkų vežimas į Marlin parką 5.00
Petrušauskienės darbininkų vežimas į Marlin parką 5.00
Stepankevičiūtės ir Bernatanutių kelionės lėšos 2.00
5 vald. narių po \$2.00 kelionės lėšų 10.00
Svetainė šio suvažiavimo 10.00

Viso išmokėta \$54.68
Jeigos per šį suvažiavimą buvo sekantios:

Gilberton 39 kuopa mokėjo už 1928 m. 3.00
Shenandoah 303 kuopa mokėjo už 1929 m. 8.30
Už gėles surinkta 8.83

Pelnas nuo išvažiavimo Marlin parke pinigais 7.13
Pelnas nuo išvažiavimo Marlin parke daiktais 5.85

Tad viso jeigų buvo \$33.11
Buvo nuo pirmiaus apskričio turtas 121.72

Tad dabar pasidarė viso \$154.83
Išmokėta per šį suvažiavimą 54.68

Tad dabar apskričio turtas yra \$100.15
Pinigais 82.40
Zerkolėliais 11.90
Sagutėmis 5.85

Viso — \$100.15
Sekantį suvažiavimą, didžiūma balsų, nutarta laikyti Tamaqua, Pa., kovo 27 d., 1932 metais.

Suvažiavimą uždarė pirm. A. Staniškis apie 3 val. po pietų.

Apskr. pirm. A. Staniškis, Apskr. sekr. V. V. Vaišnoras.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTES

SO. BOSTON, MASS. SLA. Kuopos Minės Sukaktuves.

SLA. 365 jaunuolių kuopa, iš Jamaica Plains, Mass., sumanė rengti SLA. jubiliejinę vakarienę. Šiam jaunuolių sumanymui pritarė So. Boston SLA. 43 kp. ir Chelsea, Mass. SLA. 53 kuopa. Todėl visos trys kuopos sudarė bendrą vakarienię rengti komisiją. Nutarta jubiliejinę vakarienę rengti lapkričio 13 d. Lietuvių Name, So. Boston, Mass.

Gerbiamieji SLA. nariai ir visi Bostono apylinkės lietuviai. Visų mūsų pareiga yra paremti šį jaunuolių sumanymą. Mūsų eilė atėjo susieiti į vienus namus, kaip vienos šeimynos nariams ir pasiūlyti mūsų praeties darbais, mūsų pirmtakų sunkia kova ir ištverme. Pastidive juokime SLA. istoriją ir pamatysime, kad mūsų organizaciją galima prilyginti prie jūrose plaukiojančio laivo. SLA. daugelį kartų buvo blaškomas audrų. Vieną sunkesniųjų gi audrų pergyveno Wilkes Barre Seime, 1901 metais. Tame seime įvyko skilimas. Mūsų pusėje liko apie 40 del., iš kurių dar ir šandie nemaža yra gyvų. Nors mūsų pusėje liko mažas burys ir be pinigų, nes visą turą pasiėmė kunigai, bet geros valios žmonių pastangomis ir sumanumu SLA. prigijo žmonių širdyse ir išaugo į milžiną. Nors SLA. augo ir dirbo audrose, bet dirbo ir dirba gerus darbus, kaip tai: šelpia narius, našlaičius, moksleivius, tukstankius dolerių skiria Lietuvos reikalams. SLA. prisidėjo prie kovos ir su lenkais Amerikoje; pagelbėjo nuo jų atsikirti. SLA. taipgi plėtoje pažangą ir progresą. Vietinės draugijos daug ko pasimokinio iš SLA. praeties sunkių darbų. Teisingai pasakius, negalima išvardyti visus gerus darbus, kuriuos mūsų Susivienijimas nuveikė.

SLA. jubilėjus yra svarbus visiems nariams. Bet Mass.

S. L. A. KALENDORIUS APSKRICIŲ BEI KUOPŲ PARENGIMAI

GRAND RAPIDS, MICH. — SLA. 60 kuopa rengia 45 metų SLA. įsikurimo ir 30 metų skilimo sukaktuvių paminėjimą, kuris įvyks šeštadienį, lapkričio 14 d., Šv. Jurgio Dr-jos salėje. Programą susidė iš muzikos, dainų ir prakalbų, vėliaus tėtis kokiai prie geros orkestrės. Programa iš klausymų įžanga veltui, tačiau yra rengiama vakarienė, tai kas norės dalyvauti vakarienėje, turės užsimokėti ne daugiau 50c. Kvietiami visi, o ypatingai SLA. nariai skaitlingai atsilankyti.

JAMAICA PLAINS, MASS. — S. Liet. Amer. 365 jaunuolių kuopa rengia pirmą balių lapkričio 11 d., 7:30 val. vakare. Lietuvių Svetainėje, kertė E ir Silver gatvių. So. Bostone. Visokius šokių gros garsioji SLA. nario J. Dirvelio orkestra iš Worcester'o. Meldžiamos visos vietos draugijos ir kuopos tą dieną nieko nerengti ir visi kvietiami kuo skaitlingiausiai atsilankyti į šį jaunuolių parengimą.

HARTFORD-NEW BRITAIN, CONN. — SLA. 368 ir 370 jaunuolių kuopos rengia šokių ir balių paminėjimui SLA. 45-metinių sukaktuvių. Tai įvyks lapkričio 14 d., Lietuvių svetainėje, 354 Park St., New Britain, Conn. Pradžią 7:30 val. vakare. Šokimo kontestas „Dance Marathon“ prasidės 9 val. ir tėtis iki 11:30. Kuri pora be gersto per tą laiką iššoks — gaus didelę auksinę dovaną. Geras orkestras grieš lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Visi kvietiami į šį pramogą atsilankyti. Busite patenkinti.

HILLSIDE, N. J. — SLA. 351 kuopa rengia linksmą kaulių (maskaradų) balių šeštadienio vakare, lapkričio 28 d., Barcy salėje. Bus duodamos trys dovanos pinigais už įdomiausius kostiumus. Gros geriausia orkestra lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Kvietiami visi vietiniai ir apylinkės lietuviai atsilankyti į šį linksmą balių.

CLEVELAND, OHIO. — SLA. visos keturios kuopos minės S. L. A. 45-metines sukaktuves lapkričio 22 d., 3 val. po pietų, 1400 E. 31 St., Gudrich House. Bus dainų. Dainuos p-lė Helena Griutiūtė, Jusius Krasnickas, F. ir J. Kajackai. Antanas Zdanis ir kiti. Visi nariai kvietiami tame minėjime dalyvauti. Įžanga pigi — tik 25c. ypatai.

SCRANTON, PA. — SLA. 30 kuopa rengia vakarienę ir šokių atžymėjimui 45 metų nuo įstėgimo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Pokilis įvyks lapkričio 24 d., Weston Field salėje, ant Providence Road. Pradžią 7:30 val. vakare. Šiame pokily kalbės val. vakare. SLA. Sekretorė p-lė P. Jurgeliutė iš New Yorko. Taigi nei vienas nepraleiskite šio pokilio ir visi atsilankykite, nes muzika bus gera ir galėsite linksmai laiką praleisti.

BRIDGEPORT, CONN. — SLA. 51 kuopa rengia tris balius, kurie įvyks: 7 d. lapkričio; antras — 21 d. lapkričio ir trečias — 28 d. lapkričio. Visi trys baliai atsi-bus Liet. Jaunų Vyrų Draugijos svetainėje, 407 Lafayette St. Pradžią 7:30 val. vakare ir tėtis iki vidurnakčio. Kiekviename šių balių bus patiekta kas tokio naujo. Visa vietinė taip ir apylinkės publika yra širdingai kviečiama atsilankyti. Visiems, o ypatingai jaunimui bus suteikta tinkamas priėmimas.

SAN FRANCISCO, CAL. — SLA. 106 kuopa rengia balių lapkričio 7 d., 8 val. vakare, Lenų Salėje, prie 22-ros ir Shatwell gatvių. Dedamos pastangos surengti kuopukausių balių, kuriame gros geria iš 6 muzikantų orkestra ir kokiai tėtis iki 1 val. ryto. Todėl visi nepraleiskite progos atsilankyti į šį geriausį balių, kokį kuomet buvo su- rengtas San Francisco lietuvių. Įžanga pigi — vyrams 50c., moterims 35c.

valstijoje, ypatingai Bostone, jis yra juosvarbernis. Juk visi dar atsimename, kaip SLA. neturėjo Charterio Mass. valstijoje. Tuomet susirinkimus mes turėjome laikyti su baimė, neturėjome laisvės, turėjome bijoti priemų. Ir tais priemais nebuvo kokie italai, ai-riai, ar kitokie, bet tie lietuviai; jie skundė mus valdžiai. Jie net mūsų seną veterana, buvusį SLA. prezidentą p. F. Živatą suareštavo. Už ką skun-

dė? Už tai, kad jis prakalbas sakė, kad apšvieta ir susipratimą tarpe lietuvių skleidė. Net čarterio išgavimo klausime buvo koja pakista. Gal šian dien tie lietuviai galisi, gal jaučiasi, kad padarė didelę klaidą ir žaidžia Susivienijimui. Ypatingai gal taip jaučiasi kai kurie bostoniečiai. Bet mes turim pasidžiaugt ir kredita atiduoti p-lei P. Jurgeliutei, p. Gegužių ir poniai Šalnieni, kurie SLA. užregistravo Mass. valstijoje. Ir šiandien, jau 9 metai, mes esame laisvi ir galim dirbti ir laisvai kalbėti.

Tad lai šitai buna mums pasimokiniu iš visų praeities laikų, iš visų SLA. gerų ir blogų darbų. Pergyvenus paskutinę audrą su bolševikais, lai mūsų laivas plaukioja po didįjį vandenyną, nepaisant audrų, mes privalome pasidžiaugti, kad turime vieną iš didžiausių organizacijų Amerikos lietuvių tarpe. Ta organizacija ir yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Čia nors trumpoje formoje nariams įrodžiau, kad mes turime SLA. sukakutes minėti, kodėl mes turime rupintis jaunimo prie SLA. rašymu. Ir štai visa svarba: mūsų likimas ir mūsų visų draugijų likimas turi pereiti į mūsų vaikų rankas.

Visi, kas tik galite ir kas esate mūsų praeities darbais suinteresuoti — meldžiū visus rengtis į mūsų rengiamą vakarienę. Minimas pokiliš bus šaunus; bus kalbų, dainų ir bendrai gražus programos bus išpildyta. Kalbės SLA. viceprez., p. A. Mikalauskas. Kalbės taipgi ir vienas tu, kuris jau dešimtis metų Susivienijimui dirbo ir kuris skilimo Seime dalyvavo, tai yra p. J. Tareila, iš Waterbury, Conn. Prakalbą pasakys ir ponias Šalnienė. Platus muzikalis programos surengti pavesta muzikos mokytojai p-lei K. Kasperaitei. Komisijos sekr. p-lė Marė Pašukonis, mokytoja, kuri dirbs su jaunimu — savo pasidarbavimu mums daug žada. Vakarienės pagaminimas pavesta jaunimo kuopos tvėrėjoms pp. Agurkienei, Tumavičienei, Sungailienei ir kitoms. Tad vakaro programą ir bendrai parengimo pasisekimą užtikrintas visiems. Visi vietiniai lietuviai kviečiami į mūsų rengiamą vakarienę atsilankyti.

Varde rengimo komisijos, visus kviečia

St. Mockus.

WORCESTER, MASS.
Iš SLA. 57 Kp. Veikimo.

Spalių 11 d. įvyko SLA. 57 kp. mėnesinis susirinkimas. Nariais šis susirinkimas nebuvo labai skaitlingas ir turbūt delto, kad dar daugelis žmonių vyksta į laukus pasidžiaugti gamtos grožybėmis, kol saulutė dar šildo.

Šiame susirinkime paaiškėjo, kad SLA. 57 kp. veikiančioji komisija buvo labai pakrikus ir nieko neveikė nuo birželio 28 dienos, š. m. Todėl ši komisija tapo sutvarkyta ir pradėsi dirbti žiemos sezonui. Į šią komisiją išrinkta, tarpe kitų, ponias A. Roglienė. Reikia pasakyti, kad ka ponias Roglienė, tai visuomet pasekmingai surengia. Todėl jai priklauso garbės žodis ir mums veikiančioje komisijoje ji smagu turėti. Varde visos SLA. 57 kp. linkiu jai kogeriausiu pasekmių atieties darbuoteje.

Taipgi girdima kalbant, kad Worcesterio visos SLA. kuopos rengiasi minėti SLA. 45-metinį jubilėjų. Bet neturėdamas tikrų apie tai žinių, daugiau negaliu daug ka rašyti. Ateitis parodys ka padarysime. O kaip tikrai sužinuosiu — plačiau aprašysiu.

Daug žmonių, ypatingai S.

L. A. 57 kp. nariai, klausinėja, kas nutiko su teismu, kuris buvo užvesta delei tos kuopos turto per bolševikus pasigrobto. Tikro apie tai pasakyti nieko negaliu. Teko girdėti, kad teisėjas, kuris laike išklau sinėjimo posėdžiavo — savo raporto dar neįsėdavė, bet jo laukiama bile dienā išduodant. Tačiau galutinas nuosprendis, sakoma, bus padarytas tik apie balandžio mėnesį, 1932 m. Tačiau jei butų kitaip ir kaip tik apie tai išgirsiu — tuojau S. L. A. narius painformuosiu.

SLA. 57 Kp. Koresp.

MT. GREENWOOD, ILL.
Šaunus Parengimas
Lapkričio 8 d.

SLA. 178 kp. rengiasi iškilmingai minėti SLA. jubilėjų. Mes atžymėsim trejas sukakutes: 45 metus nuo SLA. susitvėrimo, 30 m. nuo kunigų atsiskyrimo ir vienus metus nuo bolševikų atsiskyrimo. Minimą vakarā kuopa duos vieną puikiausį savo gyvenime koncertų. Todėl mes, visi nariai, iš savo pusės turime pasistengti, kad šis parengimas kaip moraliu, taip ir materialiu žvilgsniais butų pasekmingas ir naudingas. Lai šitos minėtuvs pasilieka neįsėdildomu pavyzdžiū mūsų ateičiai!

Aš esu tikras, kad kiekvienas kuopos narys tą vakarā į parengimą pribus ir taipgi atsives savo gimines, draugus bei pažįstamus. Bus 5 kalbėtojai ir 6 muzikantai. Nebukitė nusėdu, kad sunkūs laikai mus kankina. Užsirukę po cigarā — traukite į SLA. 178 kuopos parengimą, kuris įvyks lapkričio 8 d., Mažrmo salėje, 3926 W. 111-th St. Prakalbos prasidės 3 val. po pietų.

Visus atsilankyti širdingai kviečia SLA. 178 kp. pirm., B. Valentinas.

COLLINGSWOOD, OHIO.
SLA. 362 Kp. Reikalais.

Maž pirminkaujant SLA. 362 kuopoje per tą laikā teko nemaža padirbėti kaip kovoje su bolševikais, taip ir kuopos turto sutaupymui. Man susirgus rugsėjo 22 d., išgirdau liudną žiniā iš SLA. 362 kuopos susirinkimo, įvykusio spalių 7 d. Šin susirinkimā atsilankė 9 nariai iš 25, reiškia mažesnis dalis, ir nutarė iš kuopos išduoti žiniā visų narių duokles už tris mėnesius ir nariams tą dovanot. Esā kuopa turi apie \$265, tai kur juos dėsi.

Viešai turiu atsakyti brangūs broliai ir sesutės SLA. 362 kuopos nariai, kuopos turto sutaupytas ne pasityčiojimui. Jei mūsų kuopa turi susitaupyti turtu, tai reiškia kuopa yra pastovi ir butinam reikalui prisėjus galį savo nariams pagelbėti iš kuopos išduoti, kuomet tokia pagelba butinai reikalinga. Antra, mūsų kuopa yra nusistatėjusi pirkti gėlių vainikus kiekvienam mirusiam kuopos nariui, taipgi šelpti nelaimėn patekėjus narius, tad ir mūsų konstitucija nurodo. Turiu pasakyti, kad tikrai ištyrus mūsų kuopos narių padėtį vargiai rastum bent viešnā, kuris negalėtų užsimokėti duoklių. Ištraukimas tokios stambios sumos pinigų iš banko grėšia kuopai pavojumi. Kodėl nē vienam neatėjo į mintį pereitame kuopos susirinkime klausimas, kiek nariai suokama kuopos reikalams? Tuo tarpu kiek reikia mokėti rendos už susirinkimų laikymā, kiek raštininkui atlyginama, kiek popiera, laiškai kainuoja ir tt. Pagaliau, kiek šiais metais kuopa turėjo nuostolių su parengimais? Kodėl nē vienam dalyvavusių pereitame susirinkime neatėjo nē į galvā, kad šiais metais piknikai kuopai davė nuostolių \$24.85, reiškia, alga ir laiškų siuntinėjimas į metus sudaro išlaidų ne

mažiau \$28.00, kartu \$52.85. O nariai duoklių sumoka tik apie dešimtų dolerių į metus kuopos reikalams. Tai aišku gali buti kiekvienam delko kuopai gali buti pavojus.

Gerbiami SLA. 362 kuopos nariai, nemanykit kad jums labai daug palengvins gyvenime, jei kiekvienas po porą dolerių ištrauksite iš kuopos išduoti, tuo tarpu kuopos išdas daug nukentės. Mūsų visų yra pareiga šelpt vienas kitā, kuomet yra butinas reikalas, bet kuomet išėikvosime kuopos išdā, tai kad ir svarbiausiam ir butiniausiam reikalui iškilus jau neturėsime pinigų savo narius susėlpti. Tuomet kitų tarpe mūsų berniai ir kiekvienas už tą kaltintų kuopos pirmininkā. Prie šios progos turiu pastebėti, kad prie kuopos išduotą padidinimo prisidėjo ir ne nariai, kaip pp. M. Cipalaukas, P. Lingis ir kuopos nariai: A. Dubauskas, J. Burbulis, S. Čerakauka. Visi pinigai surinkti už programus ir klaidingai nekurie nariai mano, kad iš narių mokamų duoklių kuopos reikalams tiek susitaupė.

Šiuomi kviečiu visus narius ateiti į sekantį SLA. 362 kuopos susirinkimą, kuris įvyks lapkričio 4 d., ir atitaisykim pereito susirinkimo nutartas stambias klaidas.

A. Dubauskas. J. Sekys.

Vardan Teisybės

DEVENIO-AZUNARIO PASKOLOJE.

Daug buvo rašyta, daug buvo manyta, o daugiausiai politikuota, bet teisybės kaip nēr, taip nēr. Kad rasti teisybę, prašysime visų gerbiamų Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių išklaudyti mūsų šį balsā, o išklusius patiems ieškoti teisybės to balso aide.

Nebus pro šalį žinoti visiems SLA. nariams, kaip iškilio šis klausimas. Adv. K. M. Lukošius, išgirdęs teismuose ir šiaip, kad Devenis klimpsta, o dažnojęs, jog SLA. turi pasikolinę jam gana daug pinigų, delei savo žingeidumo patyrinėjo kiek, kaip tos paskolos stovi; patyrus, kad paskola ant 9 Cooke St. nuosavybės labai, labai biaurioj padėty, sekančiame SLA. 11-tos kuopos mėnesiniame susirinkime, kurs buvo paskutinis prieš pereitą Seimā, pranešė kuopai ir patarė ka turi daryti ir kaip turi prisirengti delegatą į Seimā. SLA. 11-ta kuopa tame pačiame susirinkime išrinko nubaosuodami patį adv. K. M. Lukošių ir prie jo p. J. Strizauską pagaminti dokumentus ir įrodymus apie tą paskolā. Dokumentai buvo pagaminti ir pristatyti į Seimā per Jonā Tareilā. Iš tų dokumentų pasirodė, kad Devenio-Azunario mortgage \$25,000.00 duotas S. L. A. ant 9 Cooke St. nuosavybės ne pirmas, bet antras, kad ta visa nuosavybė neverta net pusę tų \$25,000.00, kad pirmas mortgage ant \$12,000.00 buvo duotas pirmiau Thomaston Savings Bankui, Thomaston, Conn. Kaip visi gerai žinote, Seimas netik užgyrė 11-tos kuopos žygius, bet dar paskyrė Specialę Komisiją iš tos kuopos tolesniam tyrinėjimui.

Nuo paskirimo Specialę Komisija su pagelba Finansų Komisijos nuodugnai tyrinėjo ir surado štai ka:

1. Firm ir iki gegužės mėnesio 7-tos dienos, 1927 m., nuosavybė po No. 9 Cooke St., Waterbury, Conn., ant kurios buvo uždėtas SLA. mortgage \$25,000.00 sumoje, prigulėjo Petriui M. Deveniui.

HARTFORD, CONN.
Šis Tas iš Mūsų Veikimų.
Spalių 18 d. pas mus įvyko SLA. narių suvažiavimas apkalbėti SLA. reikalus, kad geriau galima butų pasidarbuoti SLA. labai ir išplėtimui. Dalyvavo suvirš šimtas narių ir pušė tiek nenarių (simpatizatorių, busiančių narių, etc.). Balsavimuose daugiausia dalyvavo 97 balsai. Kad padengtų lėšas svetainės buvo parengta bufetas su užkandžiais. Įeigų buvo \$42.40; išmokėta \$28.95; pelno liko \$13.45; šie pinigai bus savartota geriems SLA. tikslams. Pinigai pas J. Sekį. Prie bufeto dirbo Petro Mikalausko šeima, Petras Labanaukas, G. Levišauskas ir T. Jelinevskis, kuriems rengimo komisija ištaria širdingā aciū.

SLA. 124 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 8 dieną YMCA. name, antras augštas, 315 Pearl St. Visi nariai ateikite, atsiveskite ypačiai naujų draugų prisirašyti, atsineškite mokesčių knygeles, kad nelikimėt suspenduoti. Visi išsijuosę dirbkime, kad S. L. A. kuopā pastatyti augščiausia ir tvirčiausia Hartforde. Pradžioje šių metų 124 kp. beveik nieko neturėjo išde, bet jau dabar turi \$114., bet jei visi išsijuosę dirbsime, tai nariais ir turtu užauginsime dar daugiau. J. Sekys.

torės rankas, o ne keno kito. Be to, matomaj kas nors buvo sekretorės daroma pirm P. T. užgyrimo, nes laikškas nuo legalio patarėjo į sekretorės skamba apie Azunario paskolā, tarp ko kito, pataria sekretorė, kad pinigai būtų pasiųsti į Waterbury kokiai Trust Ko., kad pastaroji pasirūpintų prižiūrėti taip, kad nebutų kokių skolų, beį kitokių kliučių ant tos nuosavybės ir kad pinigūs išmokėtų tik tada, kada Azunaris pasirašys ant dokumentų ir kada viskas rasis tvarkoje, tas legalio patarėjo laikškas buvo datuotas net kovovo mėn. 11 d., 1927 m., daug pirmiau užgyrimo. Dabar kviečiu klausimai: kas veda visā dalykā iki užgyrimo paskolos? Kam paduodamos aplikacijos? Mes atsako aplikantams? Mes suradome, kad sekretoriaus tai darbas, kad sekretorius praneša aplikantams kas reikalinga užgyrimui delei gavimo paskolos, jo priderystė sužinoti ir priduoti visas informacijas apie nuosavybę ir pateikti Pildomosios Tarybos posėdžiū: tas juk buvo daroma visose kitose paskolose, tas juk buvo daryta, anot sekretorės, ir šioje paskoloje: Dabar kitas klausimas: kas veda visā dalykā po užgyrimo iki pinigai tapna įduoti skolintojui? Mes nieko kito nesuradome, kaip tik sekretorių, legalį patarėją ir iždininkā. Jų priderystė prižiūrėti, kad dokumentai ir visi kitj dalykai reikalaujanti apsaugos butų teisėtai padaryti ir išpildyti, kad nebutų papildyta jokių suktybių ir tt. Kiti Pildomosios Tarybos nariai nubaursavė ir aptarė paleika tiems trims visā formalumā išpildyti užbaigti, nes tų trijų urėdų kompetencijoje visos tas dalykas turi butj teisingai ir teisėtai padarytas. Ar gali prezidentas, daktaras kvotėjas, iždo globėjai kištis į jū tą darbā, kurj jiems SLA. piskiria ir arturi jie teisė netikėti aniems kada visi SLA. nariai ir delegatj Seime juos išrenka ir jiems užsitiki? Na, juk SLA. nariai nerenka kokių šaldrų ir urėdus, bet ištikimus, teisingos ir sąžiningus žmones. Kaltinti kitus P. T. narius, kad sekretorius, legalis patarėjas ir iždininkas per savo neapsižiurėjimą, nerangumą, lėpšikumą neįsėdė savo užduočių ir padarė nuostolius SLA., yra be pamato, bet teisybės ir be žmoniškumo. Iš tų laiškų sekretorės ir legalio patarėjo aiškiaj matytis kas veda tuos dalykus. Juk prezidentas negali stovėti kasdien ir kas valanpo prie šalies ir daboti, kad anie teisingai darytų, juk tai butų absurdas. Juk sekretorė žinojo konstitucijā, juk sekretorė žinojo kad negali ižteikti čekj ant \$25,000.00 pirm, negu rasti, kadangi P. T. turėjo rasti ant ko nors, kitaip juk negalėtu buti. Tā parodo visos kitos paskolos, kurių šiokie tokie dokumentai randasi pas sekretorę, bet šioje paskoloje net apreižmento pas sekretorė nėra, prapuolė ir niekur nebuvo galima ju surasti. Klausimas pas ka jis buvo, Pas iždininkā nebuvo. Pas sekretorė nēr, ergo, kas nors juos sunaikino patariant kam nors, nes butų buvę labai karšta kam nors. Iš to galima spręsti, jei tų dokumentų dabar nėra, o jie buvo, tada jie buvo falsifikuoti taipgi, ir kurių globoje jie buvo, patyrę, kad šia bus blogai, sunaikino. Toliaus temykite, paskolos aplikacijā, apreižmentā ir kitus raštus, sulė sekretorės liudymo, Devenis pridavė jai, bet dabar jū nēr. Gerai, balandžio 27 d., 1927 m., P. T. užgria Azunario paskolā. Užgriant (ir aklaas gali matyti, kad kas nors turėjo parodyti ka nors), turėjo ka nors parodyti sekretorė, nes niekas kitas negalėjo, kadangi viskas ējo per sekre-

m, aišku, kad buvo prisiūsta sekretorei po tai dienai; tā dar patvirtina jos pačios laiškškas datuotas lapkričio mėn. 29 d., 1927 m., j legalj patarėją, kur sako, kad jis aprobutų tuos jai prisiūstus dokumentus Azunario paskoloje. Legalis patarėjas laiškū, datuotu gruodžio 1 d., 1927 m., praneša sekretorei, kad dokumentus Azunario paskoloje peržiūrėjo, kad visi dokumentai tinkamai padaryti, tik apreižmento nebuvo nuo tos Devenio-Azunario nuosavybės ir sako, jis tikisi, apreižmentas randasi sekretorės raštinej, jei ne, tai turėtų buti. Keno gi čia kaltė? Ar buvo tie dokumentai perlažiūrėti kaip reikia? Ar nekėlė tie dokumentai tada nuožiuros, kad kas nors čia negerai? Ar nebuvo tas title search falsifikuotas tada? Taip, tada, lapkričio mėn. 29 d., 1927 m.? Jei 11-tos kuopos nariai surado iš savo žingeidumo, tikrai turėjo patėmyti tie, per kurių rankas tie dokumentai ējo, ypač kada jie pristatyti SLA. šeši mėnesiai po įdavimų pinigų Deveniui, nes kitokio title search niekas nematė ir niekas neturėjo. Tada tas dalykas pas save prašė patėmyjimo, bet veltui, nes tada pasakyta, kad viskas gerai. Per keno rankas tie dokumentai ējo? Per sekretorės, legalio patarėją ir iždininko rankas. Bet jie nieko nepatėmyjo iki 11-tos kuopos delegatas p. J. Tareila nepristatė dokumentų, o gal nenorėjo patėmyti, nes viskas buvo slėpta per sekretorę prieš Seimā, Seime ir tardymuose. Kas gi tam kaltas? Bet jokiū budu ne SLA. prezidentas, nei daktaras kvotėjas, nei iždo globėjai. Sekretorė žinojo, bet turėjo žinoti, kad viskas buvo suklastuota Devenio, o žinodama nepranešė, net Seime drįso pasakyti, jog viskas gerai! Čia, broliūziai, turite daug pagalvoti... Legalis patarėjas turėjo patėmyti, kadangi jis pats savo laiškū gruodžio 1 d., 1927 m., pripažįsta trukumę, bet nieko daugiau nedarė, nesukėlė jokių abejonių, o jos badyte badė akis. Tų trukumų ir tų instrukcijų, kuriuos legalis patarėjas patėmyjo ir patarė sekretorei išpildyti, nebuvo visai išpildyta per sekretorę, atpenč viskas buvo padaryta priešingai. Sekretorė sauvališka pasielgė netik nepaklausius kitų, bet dar neklusydamas gerų patarimų. Klausimas, kodėl ji taip darė, kodėl jos negynė SLA. interesų? Jos rankose buvo visos misterijos. Ar jos netokia priderystė kaip kitų? Jei ji kitokių interesų neturėjo, delko susirašinėjo su Deveniui Lietuvoje?... Juk ji galėjo sulaikyti tą paskolā vien dviem pirštais supliauškus, o paskui galėjo sumiti Devenį, kaip mažā vaikā, bet... Taipgi ta paskola niekad nebutų įvykus, jei ji butų pavalausius patarimų ir butų nusitausj pinigūs (čekj) į bankā, Waterbury, Conn, to taipgi nepadarė. Ergo, labai aišku, kad buvo kas nors tokio tarp jū dviejų (sekr. ir Devenio). Ir tame visas dalykas, ir tame nieko kito negalime kaltinti.

7. Kaltės reikia ieškoti pirmur. Prezidento, daktaro kvotėjos ir iždo globėjų negalima kaltinti. Delko? O tai delto: apreižmentai buvo, taip liudiujo prezidentas, taip liudijo sekretorė, taip liudijo daktaras kvotėjas, taip liudijo ir iždo globėjai. Po apreižmentais tankiausiai pasirašo vienas ar du žmonės, kurie žino ir supranta vertę tos nuosavybės. Tas tankiausiai buna po prisiega. Jei šie neteisėingai įkainuoja, jie taipgi gali buti trauktj atsakomybėn už apgavystę. Na, o mūsų tyrinėjimuose paaiškėjo ir liudymuose iudyta, kad Devenio-Azunario

paskoloje apreižmentas buvo pristatytas su p. Kazamėko ir p. Doolittle parašais, labai įžymių asmenų Waterbury. Tas dar aiškiau nušviečia kodėl jū dabar nėra SLA. raštinėje. Visose kitose paskolose matėme šiokus tokius raštus, kaip tai: laiškū aplikantų, ar jū advokatų, nuorašai atsakymų j tuos laiškū ir tt., bet šioje Devenio-Azunario paskoloje neį vieno laiškū nuo Devenio bei Azunario sekretorės negalėjo parodyti savo raštineje, o juk turėjo buti. Matomai kas nors juos sunaikino. Pas ka jie buvo? Pas iždininkā nebuvo, o jei butų buvę, naujas iždininkas butų juos radęs, tada dar nebuvo reikalo ju naikinti, viskas buvo tyku. Bet visose kitose radome šį bei tą pas sekretorių, tų delko visos paskoloje negalima buvo nieko rasti? Be to, pati sekretorė pasakė Seime, kad visi raštai ir dokumentai (apreižmentai) raštinėje New Yorke, tik pamiršo atsivežti; gal ir teisybę pasakė tada, bet jai parvažiavus iš Seimo niekur negalėjo surasti, turbūt kojas užsiaugiinę pabėgo, ar sparnais — išlėkė... Užgirti paskolā yra lengva ir nėra taip svarbus dalykas. Delko? O tai delto, kad prie ižteikimo pinigų skolintojui labiausiai žiruma viskas nuodugnai ir pinigai nesiduooda paimti pakol viskas yra kaip reikia. Paskolā galima užgirti, sakysime, šiandie, o pinigūs tik sumoka mažiausiai už trijų-teturių dienu, o tokiuose, kaip SLA. reikaluose, ima net mėnuo ir daugiau. Nuo užgyrimo iki ižteikimo pinigų praena nekuriš laikas, per tą laikā skolintojas galėtų kasžin ka padaryti su ta savo nuosavybe, nors ir butų geriausioje padėty laike užgyrimo, jei niekas nežiurėtų kokioje padėty ji randasi prie ižteikimo pinigų. Tada svarbiausias klausimas kyta, ka tu man duodi už tokiā didžiā sumā pinigų? Ar yra taip, kaip tu reprezentai apie tą savo nuosavybę? Ir čia atsako tie, kurie ižteikia skolintojui pinigūs, o ne kas kitas. Iždininkas negalėjo įduoti Deveniui to čekio, kadangi jis neturėjo dokumentų, nebent sekretorė prisakė, patardama kad viskas gerai, bet tą dar nušviečia gana aiškiai korespondencijos tarp sekretorės ir legalio patarėjo kas vedė ir pildė ir rupinosi tais dokumentais, pinigais ir tt. Aiškūs dalykas, kad iždininkas nusiuntė čekj sekretorei, nes ji pati liudymuose to neginčinė. Tada ji padavė bei prisiuntė Deveniui, bet niekad, niekad ne Azunariui. Tai kodėl ne Azunariui? Juk jis pasirašė ant notos ir dokumentų, ir anot dokumentų Azunaris skolino nuo SLA., o ne Devenis. Kaipgi galima svetimam neprigulinčiam tranzakcijoje sumokėti tiek pinigų? Prezidentas tikrai galima pasakyti nenusiuntė tų pinigų Deveniui, nes jis visai jo nepažinojo, tik pirmā kartā matė, kada anas atsilankė į P. T. posėdį atspręsti už nemokėjimą nuosimčių du metu po tam. Mes manome, kad p. Paukštis nepažinojo Devenio. Bet sekretorė geriausiai pažinojo Devenį, net daug sykų pietavo kaip New Yorke, taip Waterbury abudu ir teatruose abudu lankėsi gana gerokas laikas prieš paskolā. Tas daug reiškia, gerbiamieji. Aišku, iš kur tokia pagelba ējo ponui Deveniui.

Iš tų kelių faktų, daugiau net nereikia, aiškiai matytis kas kaltas toje nelemtoje Devenio-Azunario paskoloje.
Specialė Komisija:
Adv. M. Lukošius,
Stasys Senkus.
P. S. Trečias Specialės Komisijos narys nepasirašė ir ižektj neutralis iki busimo Seimo.

Esame Laisvi: Ką Mes Darome Su Savo Laisve?

Rašo JUOZAS PRONSKUS.

(Užbaiga)

SVEICARŲ LABDARYBĖS DRAUGIJA.

Swiss Benevolent Society of New York gyvuoja 86 metai. Jos tikslas rūpintis to miesto distrikte gyvenančiais šveicariais. Draugija turi dvejas namus: Swiss Townhouse, 35-37 West 67-th St., New York, ir Swiss Home, Mt. Kisco.

Mount Kisco yra šveicarų senelių prieglaudos namas, kur nuolat karšta apie 42-44 seneliai ir senutės. Prie to namo projektuojama statyti atskiras sparnas del poilsio reikalingų ir sveikstančių. Prie to paties namo Mt. Kisco randasi daržas, sodas ir viščiukų ferma. Iš kurių ir gaunama dauguma produktų prieglaudai išlaikyti.

Town House (su apartamentais) kambariais del 57 žmonių turi ofisus, kur yra koncentruojamas darbas tarpe šveicarų kolonijos. Čia yra darbo pajėškimo biuras, pagalba, pašalpos tiekimas, patarimai, bedarbių globa ir kt.

Šveicarų klubas (Swiss Homestead) rengiamas skubiai įsteigti, ypatingai šveicarų kilmės vyrams, kurie neturi kur savo liuoslaikio dorai praleisti.

Draugijos finansinė padėtis nėra pasunkėjusi nežūrint ir dabartinius blogus laikus, ir tai ačiu šveicarų dosnumui, kurie padengia aukomis ir legacijomis virš 50% visų draugijos išlaidų. Draugija vien tik pernai gavo \$11,055.69 vertės palikimų. Neganą to, tula šveicarė Marie Steinmann paliko draugijai savo namus Seacaucus, New Jersey.

Draugijos darbas yra paskirstytas į tris sekcijas: Mt. Kisco, Town House ir Social Service. Visiems vadovauja valdybos vice-prezidentai, gaudami direktyvas iš ekzekutyvio komiteto.

Draugijos kapitalas 1930 m. buvo \$206,183.21. Kontribucijų 1930 m. gauta iš 112 kontribucijų \$12,575.73. Išlaidų turėjo \$23,407.77. Dykai nakvynių per visą metą 14,563 del 55 jamių ir sveikstančių. Nėmokamai pietuokta 43,513. Rubų išdalinta 179 vyrams, 610 moterims ir 10 vaikų. Batų 166 porų. Aplikacijų tarnystėms 142. Pagelbėta grįžti į tėvynę 10 šveicarų ir suteikta 103 labdarinių gelžkelių tikietai. Suteikta patarimų ir pagelbos del 362 šeimynų.

Draugijos nariu gali būti kiekvienas, kurs užsımoka nemažiau \$1 metams.

ITALŲ GEROVĖS LYGA.

Italian Welfare League, Inc. turi savo ofisus 345 Lexington Ave., New York ir specialų ofisą Ellis Island bei savo atstovą Washingtone.

Lyga turi labai plačią išvysčiusi darbą tarpe ateivių italų po visą New Yorko distrikta. Lyga per vienus tik 1929 metus atliko 8,745 reikalus, pagelbėdama 60,000 italų kilmės žmonėms. Iš tų pagelbos reikalų 2,205 atlikti Ellis Island 1,586 Brooklyne ir 4,954 New Yorke.

Smulkiau Lygos darbuotė išsireišė tokiais patarnavimais: Pagelbos suteikta 1,072 žmonėms, tarnybų pajėškota 1,159; našlėms pensijų 453; kompensacijų išrupinta 340; ligoninė suteikta 486; parama sveikstantiems 204; patarimų duota 1,043; šeimyninių sunkumų išrišta 118; interpretacijos atlikta 311; pasirupinta 92 vaikai; padėta į namus 62 seneliai; pilietybės reika-

lais padėta del 308; konsularinių patarnavimų, grąžinimų į senąjį kraštą ir investigacijų padaryta 800; imigracijos reikalų atlikta 2,205; Ellis Island pagelbėta 1,952 žmonėms; atsiikreipta į Washington 253 atsitikimuose.

Italų Gerovės Lyga laikosi nariais ir savanorių kontribucijomis. Lyga aktingai dalyvauja pastoviam 25 žmonių Old Age Pension Bill komitete. Lyga stengiasi prisidėti, kad seneliams būtų užtikrinta senatvės pensija ir kad nereikėtų senatvėje eiti į prieglaudas namus. Lyga taip pat bendradarbiauja su United Neighborhood Houses New Yorko, kurios tikslas yra pagerinti taip vadinamą „slums“ gyventojų sąlygas.

Lyga kooperuoja su 86 įstajomis ir ofisais, 65 ligoninėmis ir 7 namais sveikstantiems; užlaiko savo siuvimo ir aprėngimo įstaigas, socialės pagelbos, suaugusiųjų švietimo, sveikatos, darbo paieškimo komitetus ir tt. Narių turi 560.

LENKŲ REIKALŲ LYGA.

Lyga Spraw Polskich jau gyvuoja 8 metai Detroite. Į tą lygą įeina kelios katalikiškos draugijos, kaip tai sv. Elzbie-tylos, sv. Stanislovo, Hamtramack lenkų skyrius, Warendalle; turi savo Community House, sv. Elzbiecios namus ir panos Marijos vasarnamį vaikams.

Lygos darbai dalinasi į šiuos skyrius: siuvimo mokykla, rankų darbai, braižymo klasė, anglų kalbos kursai, pilietybės klasė, muzikos ir dainavimo mokykla, mažų mergaičių klubas, vaikų šokių kursai, gimnastika, žaislavietė, skautų klubas, vaikų klubas, „Gold-den Gate“ klubas, biznio mergaičių klubas, plaukimo klasė ir basketbolės tymas.

Istaiga užsilaiko aukomis ir labdariniais parengimais.

Pernai metais lyga suteikė 6,383 patarnimus, padarė 2,329 investigacijas, smulkųjų patarnavimų 669 žmonėms, pagelbėjo 1,350 del pilietybės popierų, surado 345 asmenims darbą, pasiuntė 20 vaikinių į Ford Trade School. Kiti darbai, tai drabužių, maisto dalinimas neturtingiems ir įvairūs parengiami vaikams.

Be to, čia pat galima pridurti, kad Lenkų Tautinis Susivienijimas (Polish National Alliance) turi savo Imigracijos namus (Immigration Home of the Polish National Alliance, 180 Second Ave., New York); tų namų išlaikymui kasmet išleidžiama po \$6,000.

BOHEMŲ HOWELL NEIGHBORHOOD HOUSE, CHICAGO.

Minėtas slavų-bohemų namas, Howell Neighborhood House, 1831 S. Racine Ave., Chicago, turi iš dalies labdarybės, bet daugiausia grynai kultūros tikslus. Namas yra \$100,000 vertės, įsigytas, rodo, palikimų keliu ir dabar vedamas bei tvarkomas veik šimtinai čia gimusių jaunųjų slavų-bohemų. Čia spiečiasi visos apylinkės jaunimo veikimas. Name yra daug kambarių, užleisti įvairiems klubams, klasėms muzikos kursams, šokiams, dramos rate-lijams, rankdarbiams, meno išdirbiniams, žaislams, vaikų „k'ndergartenui“, sportui; yra gymnasium, maudyklės, vieta susirinkimams, bei įvairių komitetų posėdžiams, taip pat virtuvė ir valgykla vakarie-

Vyrai Moterų Vergijoje

Rašo V. S. Jokubynas.

Europoj, daugiausiai Anglijoj ir Francijoj, o dalinai Vokietijoj, Holandijoj, Belgijoj ir Šveicarioj yra išgyvenęs pa juokimas šiaurinės Amerikos Suvienytų Valstijų valstybės, kuri ten vadinama „bobų respublika“. Joje esą „vyrai nuo lopšio iki grabui yra amžinai moterų vergais ir paprastais įrankiais jų politikos ir intrigu“.

Net valstybės reikalai, girdi, nors vedami ir tvarkomi vyrų, tačiau tas daroma tik su lig moterų noro ir geidulių.

Nors taip manoma ir kalbama Europoje, bet tikrenybėje vyrai Suvienytose Valstijose dar gali didžiutis savo „vergi-ja“ prieš vyrus, gyvenančius Afrikos pakraščiuose.

Chicagos universiteto antropologijos departamento vedėjas Dr. Fay C. Cole su savo žmona nesenaį keliavo per Afrikos pakraščius ir ilgėsimai laikui buvo apsiostoję centralinėje Sumatroj, Padango salose, kurias apgyvenę menagkabau giminės (tribes) Melaisiano plote. Ponia Cole akvaidabojo jų gyvenimą, tyrinėjo vietinius papročius, ir prisirinko užtekinai medžiagos apgyimui „bobų respublikos“, moterų „brutališkumo“ ir „apibaltinimui jų vyrų vergijos“. Melaisiano vyrų padėtis moterų vergijoje daug blogesnė ir todėl negali but užvydėtina.

Sulig ponios Cole pasakojimų, Melaisiano vyrų gyvenimas yra lygus mūsų šalies zulkio gyvenimui plynuose laukuose, nes visur ir visame turi klausyt moters paliepiam ir įsakymų, neturi teisės pasipriešyt, nē atsiikalbēt ir neprivalo niekad tikėtis išgirst iš moters švelnų žodį. Vyrai ten šeimyniškame gyvenime skaitosi tik kaip šeimos priedas ir tai tik tam, kad apdirbtų reikalinius darbus ir atliktų visus patarnavimus, už ką gauna pastogę ir pavalyt. Bet jei darbe prasižengs, ar tai permažai darbo padarys, ar panašiai, tai ir valgyt negauna. Šiurkštus koliojimas ir paniekos žodžiai tai nuolatinės jiems vaišės. Yra tik du „šviesūs“ punktaite vyrų gyvenime, tai vienas, kad pačios pavartytas vyršikiški gali liuosai grįžti pas savo motiną, o pametęs pačią nereikalauja jai mokēt alimoniją.

Gyvenimas ir Tvarka.

Menagkabai gyvena mažuose sodžiuose. Jų gyvenimo namai susideda iš keleto aziatiško stiliaus triobų. Tose triobose gyvena iki 60 moterų: vyriausia — tai „ibu“ (motina), paskui dukters, sesers, tetos, puseserės ir panašiai. „Ibu“ yra namų viršininkė ir tik nuo jos paeina visos namų tvarka; visos gyventojos turi jos klausyt ir jos tvarkos laikytis. Iš vyršikių leidžiama į šituos namus įeit tik sumams ir vyrams, bet tik trumpam laikui ir tai jiems galima įeit tik į priėngi, kurio kampe gali ramiai pabut valandėlė ir ramiai išeit. Jei norētų pabut ilgiau, gali susidurt su nemalonumu, nes kiekviena namų gyventoja turi tiesą kada tik nori, jį iškoliot, išbart ir su panieka išvyt laukan, kaip kad mes kartais išvejame nusikalčiusį šunį. Tokiame atsitikime vyršikiškas neturj tiesos „apgint savo garbę“ ir „ibu“ jį nē užtaria. Viskas kas jam leisti-

na, tai nelaukiant didesnio nemalonumo, greitai smukt laukan ir pasisilept kur nors taip, kad jį nepasiektų moterų žodžiai. Vyršikiškai visi sau pavardes turi nuo savo motinos vardo. Vargas tam, kuris nežinotų savo motinos vardo. Vyrai veda pačias gana jaunuose metuose budami, kaip tik įgauna šiojį tekį supratimą link pačiavimosi. Pačių vest gali kiekvienas vyršikiškas — keturias. Gali jas pamest ir tos savo vyrus gali pavartyt kada tik nori; niekas užtai juos nē areštuoja. Vyršikiškai vesdami pačią turi jai išpiršt. Po visų sutarčių atsi- buva sutuoktuvės. Jaunikis pašaukiamas į nuotakos motinos „didžiąją triobą“, kur juodu apstoja burys moterų. Čia atėjus „kunigė“ kalba nuotakai daugybę įvairių komplimentų ir tuos pabaigus, atsiikreipia į jaunikį klausdama: „Ar sutinki imt ją už pačią su pasose penkių dešimčių gulderų ir vieno sarogo?“ Jaunikis atsako: „Taip. Aš sutinku priimti ją ir penkias dešimtis gulderų ir vieną sarogą“.

Sutuoktvių ceremonijos tuomi baigiasi. Jaunikis greitai eina laukan ir keliauja pas savo motiną, o nuoteka pasilieka savo motinos namuose ir ten per kelioliką dienų su moterimis linksminasi ir puotauja. Laikė šitos puotos ir puotos namus įeit bent kokiam vyršikiui griežtai užginta. Jei atsirastų koks drašuoelis, kuris užsigelstų pamatyt kaip moters linksminasi, tokiam „niekšui“ leistina nusukt sprandą.

Putai pasibaigus, visos puotaujos kartu su nuoteka eina parsivest jaunavedį iš jo motinos namų. Parvedus jauna vedį į nuotekos motinos namus, čia jis liekasi vergu savo pačios, jos motinos ir visų jos giminių moterų.

Kitūr Dar Blogiau. Afrikoj yra keletas padermių, pas kurias vyrai kenčia dar didesnę moterų priespaudą ir panieką, nes ne vien turi jų akiai klausyt, joms nesipriešinti, bet už prasižengimus dar yra ir fiziškai baudžiami kaip gyvuliai. Pas Koniamus moterys paprastai vyrus vadina „arklio galva“.

Koniamai gyvena šiltame klimato, todėl yra nuogi ir drabužiais rengiasi tik religiose šventėse. Jų moters ne teka už vyrų, bet juos veda, tai yra, jos renkasi vyrus, kalbina pačiuotis ir apsiapačėvę juos pavergia. Tekėdamas vyršikiškas netenka savo motinos pavardės ir prima pavardę savo pačios. Sutuoktvių ceremonijose ir puotose vyrams dalyvaut užginta. Puotai pasisioigus koniamės, lyginai kaip ir malaisianės, eina parsivest jaunikį. Nuėjus joms į jaunikio motinos namus, ten ateina, tam tikslui suverbuotas vyrų burys ir turi jas nešt atli; jaunikis turi nešt savo pačią, kiti — kam kuri papuola. Moters sėda vyrams ant sprandų ir taip joja, rykštėmis priduodam savo nešėjus per nuogrus šonus; joja per laukus, kartais ir gana toli, klykdamos visokiais balsais. Parjoję visus nešikus paleidžia grįžt atvolyti, tai jaunikis jau pasilieka savo pačios vergijoj.

Yra dar kelios tautelės ar padermės, kurių moters vyrus įrgi laiko savo vergijoje, bet kad savo papročiais jos menalakis ir knygyne. Visos to namo operacijos metams kainuoja į \$19,000. Lėšos surenkamos įvairiais keliais: iš kontributorių, parengimų ir palikimų.

IVAIRENYBĖS

AMERIKOS LIETUVIŲ STATISTIKA.

Amerikos lietuviai nuosavos oficialės statistikos neturi. Kai kurie musų kalbėtojai priskaito apie milijoną ar daugiau lietuvių Amerikoje. Brooklyno Am. Liet. Visuotinas Seimas pasaulinio karo metu nusprendė esant 750,000 lietuvių Amerikoje.

Amerikos respublikos 14-tas cenzas iš 1920 m., kaip parodo oficialė cenzo „Table 109 — Mother tongue of the Foreign white stock“ viso 336,600 lietuvių. Užsieny gimusių 182,227 ir Amerikoje gim. 154,373. Tai tiek grynų lietuvių. Sulenkėjusių, surusėjusių bei „sliakerių“ lietuvių 100,000.

Harvardo univ. valdiškos civikos profesorius Dr. Al. B. Hart, žymiausias Amerikos istorikas, savo veikalė „Cammonwealth History of Massachusetts“ 4-tame tome — „Minor Groups“ iš 14-to cenzo randa bei paduoda Massachusetts valstijoj 24 tautybes ar grupes. 12-ta grupė lietuvių 20,789; 11-ta grupė volkiečiai 22,113; 13-ta — graikai 20,441.

Korespondentui dar neteko matyti oficialio 15-to cenzo tautybių grupių tolytės. Bet Bostono „Transcripto“ rašytojas p. Oliver McKee iš rugp. 25 d., 1931 m., sutraukioje „Native born gaining on the foreign born“ perstato cenzo tautybę Amerikoj gimusių lietuvių skaitliu 245,589 asmenis. Užsieny gim. bus gera iš 14-to 1920 m. cenzo tautybės su 182,227. Taigi p/na 15-to cenzo skaitline bus 427,816 lietuvių Amerikoje.

Didmiesčių Lietuviai.

Oficialė 14-to cenzo 1920 m., miestų sutraukos lentelė (table) 114 perstato sekamą lietuvių skaitline miestuose: Chicagoje — 44,065 Didž. New Yorke — 26,809 Bostone — 9,413 Baltimore — 4,672 Cambridge — 2,548 Clevelande — 6,685 Detroite — 5,475 Worcesteryste — 8,349 Philadelphia — 11,467 Dabar aišku, kad 15-to cenzo iš 1930 m. lietuvių miestiečių bus kiek daugiau, negu 1920 m. 14-tas cenzas parodo. Amerikos spauda pradiniais da vniais minėjo iš 15-to cenzo miestų lietuvių sekamai: New Yorke: Užsieny gim. — 15,005, Am. gim. — 16,168; bendrai — 31,173. Bostone: Užsieny gim. 5,869, Am. gim. — 6,131; bendrai — 12,000. Toliaus—Worcesteryste: Užsien. gim. 4,549, Am. gim. 6,000; bendrai 10,549. Penn. valst. sulig 15-to cenzo — 99,813 lietuvių: Užs. gim. 37,079, Am. gim. 62,734.

M. Stakėnas.

TOLUMA IKI PLANETŲ.

Leidėjams „The World Book Encyclopedia“ daleidžiant iš šio leidinio pateikiu jau astro nomų išmatuotą tolumą nuo mūsų žemės iki kitų planetų. Skaitant myliomis išeitų daug didelės skaitlinės, kurioms pasiremiant būtų sunku skaitytojai tinkamai įsivaizduoti tą milžinišką toli. Todėl sus nešikus paleidžia grįžt atvolyti, tai jaunikis jau pasilieka savo pačios vergijoj.

Yra dar kelios tautelės ar padermės, kurių moters vyrus įrgi laiko savo vergijoje, bet kad savo papročiais jos menalakis ir knygyne. Visos to namo operacijos metams kainuoja į \$19,000. Lėšos surenkamos įvairiais keliais: iš kontributorių, parengimų ir palikimų.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

NEW YORKO ĮDOMYBĖS.

Rytų Augštumos. — Kolumbijos Universiteto prezidentas S. Low pavadino „acropolis“ rytų augštumas, reiškia skaitoma augščiausia vieta visame mieste. Čia buvo pastatytas knygynas vien graikų kalboje literatūrai. Šis knygynas pastatytas paties S. Low, atminčiai jo tėvo Abiel Abbott Low. Knygyne priekis stovi prie 116-tos gatvės. Atdaras dienos ir vakarais.

Šv. Jono Katedra. — Ši katedra protestonų episkopalų tikybos, stovi ant kalno, tarpe rytų pusės parko ir Amsterdam Ave. Vieta užima tris kvartalus nuo 110-tos iki 113-tos gatvės. Kampinis akmuo buvo padėtas 1892 m., užbaigti budinką ims 50 metų, kainuos \$6,000,000. Ilgumas budinko bus 520 pėdų, priekis busias 172 pėdų pločio. Ties viduriu plotis sieks 290 pėdų; bus septyni bokštai, keturi šonuose po 158 pėdas, du priekyje po 284 pėdų, vidurinis bus augščiausias — 445 pėdų.

Šitoje katedroje užsibaigus pasauliniam karui, 1918 m., buvo suruoštos kaip ir pamaldos; sukviesta įvairios tautos, jaunimas, chorai ir draugijos buvo tautiškuose rubuose; tose tarptautinėse iškilmėse dalyvavo ir lietuviai, tautiškuose rubuose, su Lietuvos vėliavomis.

Priešais katedros aikštę stovi episkopalų šv. Lukošiaus ligoninė — garbinga miesto institucija.

Tiltas palei kalną keturių penktadalių mylios ilgio sujungia Washingtono augštumas palei katedros tiltą. Pastatymas atsejio \$2,000,000. Sakoma, kad tai yra vienas iš puikiausių savo rūšies inžinierijos darbų.

Ispanų Draugija Amerikoje. — Prie Audubon aikštės ir 156-tos gatvės yra Ispanų Knygyne ir muzėjus, kuriame yra rinkinys įvairių istoriškų įdomybių, surinktų garsaus Archer M. Huntington. Jis apdovanojo Ispanų Draugiją, pavesdamas šmotą žemės pastatymui knygyne ir muzėjus.

Draugija buvo suorganizuota irgi paties Huntingtono pastangomis, kad supažindint Amerikos visuomenę su Ispanijos istorija, menu ir jų kultūra.

Amerikos Indijonų Muzėjus. — Šis muzėjus randasi prie 155-tos gatvės, skirtas užlaikyti rekordų to rasės žmonių, kurie čion gyveno amžius pirm Kolumbo atradimo Amerikos. Rinkinys siekia iki 1,800,000 įvairių pavyzdžių, tipiškų raundonskurių žmonių kultūros gaminių. Surinkta iš visų kampanų Amerikos ir Kanados, Vakarinių Indijų, Vidurinės ir Pietinės Amerikos.

Harlem Upė. — Septynios mylios ilgio, atskiria Manhattan šalą nuo žemės. Ši upė sujungia rytų upę su Hudson upe, laiveliai su žingeidaujančiais New Yorko miestą lankytojais veža aplinkui visą Manhattan šalą, kurią mes vadina me New Yorko miesto širdimi. Laiveliai vasaros metu — palieka South Ferry aikštę ir plaukia rytų pusen, per Harlem upę į Hudsoną ir atgal prie South Ferry prielaukos. Ta kelionė užtrunka dvi valandas laiko. Keleiviams žodžių papasakojama New Yorko įjymiausių vietų reikšmės.

Augštasai Tiltas. — Nuo 175-tos gatvės per Harlem upę nuo vieno kranto iki antram pastatytas ilgas augštās tiltas. Čion yra pravestas vanduo, kuris ateina iš Croton upės, o i upę teka iš Westchester apskričio ežerų. Tiltas 1,460 pėdų ilgumo, nuo upės dugno iki viršūi tilto 116 pėdų. Pėščiam einant tiltu matosi visa apylinkė, begalo gražų vaizdą matai atėjęs ties viduriu tilto.

Washington Tiltas. — Kaip tik į šiaurę nuo augštojo tilto ties 181 gatve imponuojantis plieno ir geležies tvarinys, 2,384 pėdų ilgio, 80 pėdų pločio, del viduriniai pilioriai 510 pėdų nuo vienas antro. Augščiausia tilto vieta 135 pėdos. Šis tiltas pastatyt kainavo \$2,700,000. Tiltu pakrantėje ištaisytas sodnas. Pažvelgus šiaurės link matosi kitas tiltas, Kings tiltas. Po kairei Washingtono augštumos ir Fort George, šiuo vardu žinoma vieta nuo revoliucijos laikų. Rytinėj upės pusėj Morris augštumos ir Universiteto augštumos.

Van Cortland Parkas. — Pačiam miesto gale į šiaurę yra šis parkas. Čion budavo parodoja kariuomenė, taip kaip Lietuvoje Panemunėj. Ežerai, kuomet užšalę žiemos metu, tukstančiams čiuzinetojų suteikia gražų sportą. Vasaros metu čion eina žaidimai, skritulių mėtimai ir tt. Kaip tik įeini į parką, tuojaus metasi į akį Van Cortlando šeimos vila. Namas interesingas pamatyti, gotiško stiliaus budinkas, pastatytas 1748 m., arti poros šimtų metų atgal, bet dar visiškai geroj padėty pasilaikęs lig šiol.

Marsą į 55 metus.

Saturną į 932 metu.

Neptuną į 3,081 metų.

Beltaguse žvaigždė pasiekė

imty 114 šviesos metu. Beje,

butų naudinga, jei „Tėvynės“

Redakcija paaiškintų ką įstik-

ro reiškia šviesos metai.

F. Mikolainis.

Dabar žadintojo pareigas eina nebejauna moteris, Raili. Kiekvieną rytą, vos tik pradeda švist, žadintoja atsikelia ir pereina visas gatves. Rankoj ji nešasi s'eksnio ilgumo lazda, kurios gale pritaisytas plonų vielučių kutas. Priėjusi prie darbininkų šeimos gyvenamų namų, ji tol kuta belbdžia į langą, pakol kas nors atsilepia ir pasako, kad jau keiasi. Tada ji eina toliau, vėl belbdžia į langą ir tt. Kai visus darbininkus prikelia, žadintoja eina namo. Kiekvienas kiljentas žadintojai moka po 4 pensus ir savaite.

—O—

ŽMONĖS — ŽADINTOJAI.

Anglijoj, viename mažam miestely vardu Oldchem, ku-

LIETUVIAI AMERIKOJE

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphijos lietuviai skaičiuojami šiuos žodžius galės nušidzinti, nes teko patirti štai kas: garsioji lietuvių smuikininkė p. Violeta Mockaitytė po ištekėjimo už Dr. Kapo (Kapučinsko) apsigyveno mūsų mieste. Mat jos žmogus Dr. Kapo turi užsiėmimą Graduate Hospital University of Pennsylvania ir mokina specialiu priedu X-ray ir gydyto vėžio ligų su radiu. Gi mūsų garsioji smuikininkė Mockaitytė-Kapo dar vis mokina smuiku, matyt nori pasiekti pačių viršūnių. Be to, kad ji pati dar vis mokina, mokina ir kitus. Kas penktadienis važiuoja į Mahanoy City ir Shenandoah, kur mokina nemažą skaičių mokiūnių ir prie to dar kas sekma dienis mokina savo mokiūnių orchesterą. Grįžta į Philadelphia pirmadieniais ir čia pati mokina ir kitus mokinia.

Besikalbant su p. Mockaitytė-Kapo jinai man parodė laiška nuo prof. Frederick Hahn, Prezidento-Directoriaus Philadelphia Musical Academy, kuriame tarp kito štai kas yra pasakyta: „Violeta Mockaitytė-Kapo, mokinė prof. Frederick E. Hahn, Prezidento-Directoriaus Philadelphia Musical Academy, ką tik dabar apsiėmė būti nare smuiko departamento fakultete viršminėto akademijoje ir mokytojai. Minėta akademija randasi po numeriu 1617 Spruce St., Philadelphia, Pa.

„P. Mockaitytė-Kapo, visuomet buvo pasirūšusi ir gabi mokinė ir apsilankė daugely miestų su koncertais, kuri visur buvo širdingai priimta, nes jos grojimas visiems patiko. Ji yra baigusi vidurinės mokyklos kursą smuiko mokytojos ir yra viena iš labiausiai pasižymėjusių, ne tik kaip smuikininkė su savo grojimu, bet ir kaip mokytoja.

„Kas nori pas ją mokyti smuiku, lai kreipiasi pas Registrą Zeckwer-Hahn Philadelphia Musical Academy, 1617 Spruce St., arba per telefoną — Pennypacker 5053.“

Tai šitaip kalba apie mūsų garsią smuikininkę ir SLA narę garsusis prof. Hahn. Jei apie ją taip kalba tokie garsūs ir dideli muzikai, kokiu yra prof. Hahn, tai mums lietuviams šitko yra kuo didžiulio. Ji yra kuo didžiulio turint savo tarve tokią talentingą smuikininkę-mokytoją. Daugelis ir Philadelphia lietuvių turėjo laimės girdėti ją grojant savo galingu smuiku, o dabar, kuomet ji čionai apsigyveno, tai beabejo, reikalui pasitaikys jinai neatsisakys savo žavėjančia muzika ir galingu smuiku mus palinksminai. Jinai gyvena Bellerich Apartments, kertė 15-th ir Spruce gatvių.

Philadelphia yra daugelis lietuvių, kurie mokina savo vaikučius smuiku, tai dabar kaip tik yra gera proga, kad jų vaikučius mokyti gambiausia lietuvaite smuikininkė ir mokytoja. Susižinokit su ja apie tuos reikalus. Tokių žmonių, kaip p. Mockaitytė-Kapo ne daug yra, kurie savo mokslo šakose tokios augstumas butų pasiekę, taipgi reikia žinoti, kad tokių komplimentų nei pasižymėjimų dykai nedalina, vadinasi reikia juos uždirbti. Tai gi kuomet tokie komplimentai kam nors yra teikiami, tai jau aišku, kad tas asmuo už kitus ką nors geriau gali atlikti. Šitap yra su p. Mockaitytė-Kapo ir man rodosi, kad jeigu leisti savo vaikučius mokyti smuiku, tai leisti pas tą, kuri pati moka groti geriau už kitus ir taipgi gali mo-

kyti geriau už kitus. Juk ir nemokančiam gali buti aišku, kad tik tas gali mokyti kitus, kuris pats moka, gi pats nemokėdamas ir kitus mokyti ne gali.

Philadelphia lietuvių gali džiaugtis ir iš to, kad p. Mockaitytė-Kapo apsigyvendama mūsų mieste padidina skaičių mūsų inteligentijos ir reikia manyti ir tikėtis, kad ji čionai gyvendama, kaip ir ten, kur gimė ir augo visuomet dalyvavo viešame lietuvių gyvenime, tai ir čionai tą darys. Ji yra S. L. A. narė ir kiek man yra žinoma, visuomet buvo aktyvi narė. Dalyvavo keliose Seimuose ir daugelį kartų dalyvavo seiminiuose koncertuose su savo galingu smuiku.

Linkėtina jai geriausių pasekmių jos naujam gyvenime, kad ji ilgai, ilgai gyventų, visuomet būtų sveika ir kad lietuviams tarnautų kaip kad tarnavo iki šiam laikui. Manau, kad ir kiti lietuvių to jai linki, nes jinai ir simpatijos ir pagarbos yra užsitarnavusi.

Reporteris.

BINGHAMTON, N. Y.

Protesto Rezoliucija.

Mes Binghamtono miesto ir apylinkės lietuvių, visuotinam susirinkime, Belazaro Valgykloje, vadovaujant vietos Vilniui Vaduotų Komiteto, minint gedulo vienuoliktus metus lenkams Vilniaus užgrobio, vienbalsiai atsisotijimu griežčiausia protestuojame prieš toki lenkų žygį, kuris buvo atliktas per Želigovskį spalio 9 d., 1920 m.; taipgi vienbalsiai reikalaujame, idant Lietuvos atžina sostinė Vilnius su visa už grobta teritorija be atidėliojimų butų grąžinta Lietuvai.

Nors jau vienuolika metų praėjo ir dar Lietuvai didžiausia skriauda tebėra neatitaisyta, bet mes vis dar tebelaukiame iš tų augščiausiai gerbiamų instancijų, kaip: Tautų Lygos, Genevoje ir augščiausio Pasaulinio Tribunolo Hagoje, tariant žodį Lenkijai, atitaisyti Suvalkų sutartį ir sugrąžinti Vilnių tikram savininkui — Lietuvai.

O jums broliai Vilniečiai reikiame širdingiausių užuojautų ir linkime ištvėrmės nešant okupantų lenkų nelaisvėje jungą. Mes augštai įvertinam jus žygius ginant lietuvių teises.

A. Balčys — pirm.,
K. L. Almanas — sekr.

SO. BOSTON, MASS.

Lietuvių Salė Išgražinta.

So. Bostono Lietuvių Salė, arba taip sakant Lietuvių Ukėsu Klubo nuosavybė tapo išgražinta. Scenerija ir sienos per naują nudažytos ir įvesta kietyetas. Apatinė salė sumazinta ir prie šono atidaryta „pulruimis“. Prie žemutinės įtaisyta mažiems susirinkimams kambarys, tikiųjų ofisas. Trumpai sakant viršų ir apačioje viskas išmaliavota. Dabar salė iš vidaus atrodo jau Lietuvių Symfonia. Iš lauko ir pirmiau atrodė gerai. Mat stovi gražioje vietoje. Vienoje pusėje E gatvės Bigelow mokykla, antroji Lietuvių Salė. Garbė priklauso p. Kontrimui, architektui Greviškiui ir kitiems klubo nariams.

Žmogaus Kunas Savy Turi Intelligentiskumą.

Spalių 18 d., Bostono liberalų nesektiskos etikos arba Community bažnyčioje — Symphony Hall Dr. R. C. Cabot, Harvardo universiteto socialės etikos ir kliniškos medicinos profesorius savo pamokslė „The Intelligence of the Human Body“ gana aiškiai iliustravo žmogaus kuno tvėrmę, kaip nekurių žmonių kunas prilaiko savyje daug inteligentiškumo. Faktą perstatė iš vieno automobilio užmušto žmogaus, kuris gyvas budamas nieko nesijautė, arba niekas negalėjo įžūrėti jokios ligos pas jį. Po užmušimo, medikališki tyrinėtojai jo kune surado dabartines 4-rias principales ligas. Pamokslininkas privedė patyrimą, buk žmogaus kunas prilaiko savyje inteligentiškumą. Pas vienus žmones to yra mažiau, o pas kitus daugiau.

Amerikoje nesektiskai bei kultūrinė etika smarkiai plėčiasi per Community bažnyčias ir Kultūrinės Etikos Dr. Grijas — žinyčias. Lietuvoje tokios formos etika ir tikybą kuria Dr. J. Šliupas, eks-amerikietis.

M. Stakėnas.

Nepasisekė Bolševikiškas Biznis.

Mūsų nabagams bolševikams labai nesiseka. Kiek laiko atgal čia buvo labai smarkus bolševikas Plepys ir perdaug prisipelėjęs dingo kaip kamki, nes jinai ir simpatijos ir pagarbos yra užsitarnavusi.

Spalių 7 d. Klubas surengė nuosavoj svėtainę šurum-burum parengimė. Prisirinko gražios lietuviškos publikos ir visi gražiai linksminasi. Tik šmakšt ir bolševikas čia, visų gairi biznierių su savo bizniu pribuvo ir davai iš „kišenių biznį vartų“. Bet tuojaus jį apstojo „angelai sargai“ ir nabagą bolševikų kišeninį biznierių nuvežė į policijos nuovada pasilsėt pavargusį. Šitas žmogelis yra perleides visokių biznių ir dabar pradėjo vartų „kišenių biznį“, kad buržuizams nuomos nereikėtų mokėti už pastovią biznio vietą.

Tokie gaivalai drįsta ateiti į lietuvių parengimą ir viešoj vietoj tokiu savo akypylėškimu nori drįsta apertėti lietuvių vardą. Bravo So. Bostono Klubas, kad tokius paukštukus pradeda suvaldyti. Reikėjo jau senai tokius komisarus išvalyti iš visų savo svėtainės pakampčių. Matęs.

PITTSBURY, PA.

Lietuvių Piliėčių Klubas Veikia.

Jau nekartą „Tėvynės“ špaltose buvo tilpę pranešimai, kad Lietuvių Piliėčių Klubas išaugo į gana tvirtą organizaciją su kapitalu virš \$8,000.00. Šiam Klube priklauso visi žymiesnieji ir veikiausiai šios apylinkės lietuvių ir visų sriovių žymiausi darbuotojai. Per pastarųjų keletą metų Klubas turėjo tik mažą svėtainėlę, kurioje netik Klubas, bet ir kitų organizacijų įvairūs parengimai atsibudavo, nes lietuvių tinkamesnės svėtainės neturėjo. Dabar Klubas turi gana ilgą laikui paėmęs, atnaujinęs ir kuopikliausiai įrengęs vieną iš žymiausių ir patogiausių svėtainė, vadina Old Armory Hall, 91 N. Main St., tam pačiam bloke kur lietuvių bažnyčia randasi. Svėtainė yra gana didelė ir patogiai įvairiems parengimams, kurių jau nevienas čia atsibuvo.

Žymiausias parengimas bus, tai Klubo bankietas, paminėjimui 25 metų sukaktuvių nuo Klubo suorganizavimo. Šis jubilėjinis parengimas įvyks ketvirtadienio vakare, lapkričio 19 dieną ir susidės iš: vakarieniškos kuokaniausių valgių ir moderniškai prirengta; pralkalbų ir dainų programos, kuriame dalyvaus žymūs lietuvių ir anglai kalbėtojai; bus pagerbti Klubo veteranai-nariai, kurie Klubą suorganizavo ir iki šiol jam priklauso; vėliaus turės ar trejetą valandų bus šokiai, griežiant kuopikliausiai orchesterai.

Nėra abejonės, kad visų Klubo narių su savo žmonomis dalyvaus, o svečių galima tikėtis bus netik iš apylinkės, bet ir iš kitų miestų.

Lapkričio 5 dieną bus vakaras su įvairiu program. Klubo Dailės Ratelis perstatys komediją „Vienas iš Jūsų Tur Apsivesti“, sudainuos keletą dainelių, o po tam, šokiai tęsis iki vėlymai nakties. Tai bus linksmas vakaras ir įžanga tik 50c.

Galima tikėtis, kad ir toliaus Klubas kai ką parengs. A. Galinskas.

CLEVELAND, OHIO.

Iš Lietuvių Kultūros Darželio Darbuotės.

Spalių 9 dieną, Lietuvių Kultūros Darželis laikė susirinkimą Petro Muliolo ofise. Pirm. adv. P. Česnuliui neatsilankius, susirinkimą vedė vice pirm. Jonas Brazauskas.

Be kitų svarbių reikalų Veikenčioji Komisija raportavo iš savo darbuotės; Karpatų šlaitais laiška majoro Ardicko iš Kauno ir parodė nupešius ir prisiūstus planus Lietuvių Kultūros Darželiui, laiškas ir planai užgirti.

Tarpe atstovų pakilo nepaprastus upas ir staiga sumanyta kelti didesnį išdą, kad tinkamai sulig planų darželį išdabinti, pripildyti įvairių paminklų atsižymėjusių lietuvių didvyrių. O tinkamai tą prirengti reikia daug kapitalo. Todėl sumanyta surengti vakarą su vaidinimu ir pavesta veikiančiai komisijai.

Antra komisija išrinkta iš p. Cigo, J. Paltierio, J. Urpšaičio, Karpatiečių ir Paslauskos rengti „card party“ sulig komisijos nuožiuos, kaip geriausia bus galima. Nėra abejonės, kad bus šauniai atliktas darbas, nes pilnai galima pasi-tikėti šiai komisijai.

Tai gražus darbas ir vienybėje galybė. Nereikės abejoti kaip sukelsim išdą, kad iki atidarymų Liet. Kultūros Darželio puikliausiai jį išrengti. Atidarymas atidėtas iki sekančio pavasario. Vis tik reikės dar gerai pasidarbuoti, jeigu norime tinkamai prisirengti. Žinoma, kad clevelandiečiai tinkamai pasirodys tarpe visų kitų tautų, tai abejonės nėra. Clevelando lietuvių yra pralenkę daugybę tautų savo darbais ir visi žino lietuvių vardą. Garbė, kad turime tokių darbuotojų ir jie veik visi darbuojasi del Lietuvių Kultūros Darželio.

Bet nevien clevelandiečiai taip susidomėjo. Štai ką rašo majoras Ardickas: „Imsimės visų jėgų, kad iš Kauno butų pasiūstas iki atidarymo Lietuvių Kultūros Darželio Dr. Balaševičiaus iš Žalvario nuiletas paminklas.“ Palengva vienišiai išsivys susidomės, nes yra nutarta vienas labai svarbus dalykas ir kaip bus visų organizacijų užtvirtintas, išeis spaudon.

P. Glu-nė — koresp.

TERRYVILLE, CONN.

Čia pasimirė Julius Kvaratietis spalio 8 d., pasirgęs keturis mėnesius laiko. Pirmiausia sirgo porą mėnesių ir pasveikęs pergretai pradėjo dirbti, tad atkrita ir vėl susirgo ir nuvežtas į Hartfordo ligoninę pasirgęs tenai tris savaites ir vieną dieną mirė. Paliko dideliu nuolidime savo žmoną Marijoną Dvareckitę ir 11 vaikų — 6 sunus ir 5 dukteris.

Velionis buvo dar sesenas, vos 52 metų amžiaus sulaukęs. Mirties priežastis buvo sunkus darbas, kurį velionis visą savo gyvenimą dirbo. Jis dirbo prie perkilnojimo namų ir kėsimo sklenų. Velionis pasėio iš Lietuvos Alytaus anskričio. Merkė vals, Mardasovo kaimo. Palaidotas spalio 12 d. su baž-

nytinėmis apeigomis. Velionis priglėbo Lietuvos Sunų ir Dukterų Dr-joj ir vienam lenkiškai angliškam klube. Velionį jį kapus lydėjo 25 automobiliai.

Lai buna lengva velioniai išsėtis šaltoje žemelėje, o pasiilksniai šeimai reiškiu užuojautos ir linkiu susiraminimo. A. Gudaitienė.

KENOSHA, WIS.

Spalių 18 d. čia pasimirė dar jauna, vos pražydu lietuvaite Amilija Bobelis — 20 metų amžiaus. Velionė, kaip ir jos tėveliai, buvo laisvų pažiūrų mergaitė ir buvo pagauta į karštgalvių komunistų sukuri. Mat jos tėveliai daug veikė komunistiniam judėjime ir mačiau keletą kartų dalyvavo demonstracijose su komunistais.

Matyt Bobeliai prisiklausė komunistinių šarlatanų pasakų, kad doleriai yra „buržuazijos išmislis“ ir jų nereikia taupyti, tai užėjus darbai jie nebuvo nieko susitaupe ir todėl juodai dienai nebuvo nė kiek prisirengę. Taigi vos susirgus jų dukrelei tuojaus reikėjo kreiptis prie miesto prašant pagalbos ligonei ir kuomet vėliaus ligonė mirė, miestas turėjo ją ir palaidoti.

Kad miestas šitokią pagelbą Bobeliams suteikė, tai nieko nuostabaus. Nuostabu tik tas, kad tie „tavorščiai“, kurie save vadina darbininkų draugais, niekuo neprisidėjo prie šių laidotuvių, net ant kapų niekas ne žodeliu apie velionę neprisiminė nė paskutinio sudev nepasakė. Palaidota miesto kapuose. Šitas faktas parodo, kiek bolševikiški „tavorščiai“ įvertina net jų naudai dirbančias žmones. Jiems svarbu tik iš gyvųjų iškalviti paskutinis doleris savo kromelio reikalams, bet nelaimės iš-tiktus savo rėmėjus jie užmiršta.

Jaunai lietuvaitei velionei Amilijai lai buna lengva išsėtis šaltoj žemelėj. O pasiilksniams lai buna pamoka kiek „tavorščiai“ atjaucia net savo draugus ir rėmėjus nelaimės valandoje. Kuomet negali iš jų dolerių išlupti, tai ir mirties valandoje jiems dirbusius ir jų kromelį rėmusius užmiršta. Škaudi pamoka Bobelių šeimai.

Vargšų Draugas.

WORCESTER, MASS.

Įvairūs Šio Miesto Lietuvių Gyvenimas.

Nekartą tenka išsikaltėti su lietuviams, kurie nusikundžia sunkiu gyvenimu iš priežasties bedarbės laikų. Daugumą nustojo savo privatiškų turtų, kaip tai: namų, biznių, automobilių, radio ir tt.

Daugiausia lietuvių pramoninkų randasi ant Millbury gatvės. Prie šios gatvės arti yra kita, Water gatvė, kuri išimtinai apgyventa vienais žydais, kurie veik visi kalba lietuviškai. Tokiu būdu daro nemenką biznį iš lietuvių ir kokiu būdu but galima atrapyti nuo žydėlių lietuvių, tai nekartą man teko pagalvoti. Ir turbūt daugelis apie tai galvoja. Nesa ištiesų but tinkamiau remti savi, lietuvių, pramonininkai, nes reikalui būnant visad greičiau lietuvis suteikia pašalpą visuomenės reikalams, negu žydas. Ypačiai reikėtų užmiršti velionio P. Dėdno krautuvės ir paremti jo likusią moterį su dukrele. Dabar pati Ona Dėdynienė užlaiko tą pačią krautuvę minkštų gėrimų, cigarų ir saldinių. Ponia Dėdynienė yra mandagi, linksmo budo moteris ir kaip tautininkams vertėtų palaikyt šitą krautuvėlę.

Kaip visur, taip ir čia daugelis yra lietuvių ištautėjusių. Pavyzdžiui yra vaistinin-

kas p. Buinickas, kuris užlaiko 7 vaistines ir gražiai kalba lietuvių kalba, bet su lietuviams niekur nedalyvauja, net prielenkų draugijų priklauso. Visgi mokytas žmogus ir nepermato kas jis esąs. Mat žmona lenkė, tai ir p. Buinickis turi but lenkas. Daug yra tokių puslenkių lietuvių ir dar pramonininkų. Kada jie susipras but tikrais lietuviams? Juk jau laikas butų.

Susilaukėm jau ir rudens, bet dienos ir naktys pusėtinai šiltos, tik nelinksmos, kad darbdai nesigerina. Gailliuų Jonas.

ZEIGLER, ILL.

Spalių 4 d. tapo areštuotas jaunuolis, p. Pauliukevičius, už girtą važiavimą, kuris įvažio į grabę ir dikčiai mašina sudauždamas ir sužeisdamas su juo važiavusį kitą jaunuolį. Sekamą dieną buvo teismas minėto jaunuolio, kuris likosi sunkiai nubaustas — 4 mėn. kalėjimo ir \$500 pinigines baudsmės. Tai yra labai sunki baudmė, nes jaunuolis yra tik-tai 16 metų amžiaus. Jaunuolis padarė daug nuostolių tėvui, sudauždamas mašiną ir pats sau užsitraukęs didelę baudmę. Tai vis man atrodo nelemtos prohibicijos vaisiai. Seniausio tokio amžiaus jaunuolių niekur netekdavo matyti užsigėrusių.

Darbai pas mus anglių kasyklose, šiuom sykiu eina gana prastai; nedirbama nė pušies laiko, ypač šiuom rudeniom laiku. Seniaus tuo laiku dirbdavo pilną laiką. Žmonės dejuoja ir laukia, kada pagerės laikai. S. V. Parėdnis.

NAUJI KALENDORIAI

1932 METAMS.

Klauskite katalogo, iš kurio pasirinksite visokių.

JONAS Kerdiejus.

663 Fourth St., Dept. T, South Boston, Mass.

ANT. J. VALANTIEJUS,

Laisniotas Graborius ir Balsamotojas.

Aprauda visose šakose. Notary Public.

54-41 — 72-nd Street, (4 Lexington Ave.) arti Grand St., Maspeth, L. I. N. Y.

DR. F. MATULAITIS,

322 Holbrook Avenue, DETROIT, MICH.

Valandos: 12-3 p. m. ir 6-8 p. m. Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Reumatizmas Sausgelė

Nesikankykite savę skausmais, Reumatizmu, Sausgelė, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukumu, nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viršmietas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūncia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydysis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,

3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

Skaitykite knygą

AMERIKA

= arba =

Rinkiny su įvairių faktų, žinotinių

Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams.

„TEVYNĖS“ ADM., 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Prezidentas—S. Gegužis, Mahanoy City, Pa.

Vice-Prez.—A. Mikalauskas, 2309 E. 21-st St., Brooklyn, N. Y.

Sekretorius—P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Išdininkas—K. P. Gugis, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr.-Kvot.—Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Ižo Glob.—M. A. Raginskas, P. O. Box 144, Plymouth, Pa.

Iž. Glob.—J. Januškevičius, Jr., 4 Seymour Ave., Hartford, Conn.

Istatymų Komisija:

P. W. Birštonas, Oak St., Shenandoah, Pa.

Adv. J. B. Borden, 105 W. Adams St., Chicago, Ill.

Adv. J. S. Lopatto, 703 Miners Bank Bldg., Wilkes Barre, Pa.

Apšvietos Komisija:

Dr. M. J. Vinikas, 8618 — 102-nd St., Richmond Hill, L. I., N. Y.

Dr. K. Drangelis, 2417 W. 63-rd St., Chicago, Ill.

J. Pronskauskas, 5659 Woodlawn Ave., Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:

J. V. Grinius, 3120 Richmond St., Philadelphia, Pa.

K. Strumskis, P. O. Box 342, Brooklyn, N. Y.

J. Glaveckas, 135 Milford St., Brooklyn, N. Y.

Susivienijimo Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. F. J. Bagočius, 255 Broadway, So. Boston, Mass.

Adv. N. Rastenis, 700 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Adv. J. P. Uvick, 2333 Barlum Tower Bldg., Detroit, Mich.

Sveikatos Komisija:

Dr. A. Montvidas, 2400 Madison St., Chicago, Ill.

Dr. J. Jonkaitis, 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.

Dr. A. J. Karalius, 3147 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Finansų Komisija:

Adv. A. A. Ollis, 11 So. La Salle St., Chicago, Ill.

Geo. J. Stungis, 6607 So. California Ave., Chicago, Ill.

K. J. Mačiukas, 6812 S. Western Ave., Chicago, Ill.

Labdarbių Komisija:

P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

O. Kirienė, 3335 So. Halsted St., Chicago, Ill.

J. Rukytė, 50 Sterling St., Worcester, Mass.

Jaunuolių Komisija:

E. Mikužutė, 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.

A. Osipavičutė, 18½ Columbia St., Worcester, Mass.

J. Kaulas, 1010 W. 69-th St., Chicago, Ill.

VIETINĖS ŽINIOS

480,000 BENAMIŲ NEW YORKE.

Nepaprastos Bedarbiams Pagelbos Komisijos konservatyviu apskaitliavimu Didžiajam New Yorke yra artį 800 tukstančių bedarbių. Šioje skaitlinėje yra 480,000 tokių bedarbių, kurie neturi namų ir jokį išgalį pragyvenimui, vadinasi yra beduoniai ir benamiai žmonės. Šių benamių tarpe keliasdešimts tukstančių yra tokių, kurie vadinasi „baltakalnieriais“ darbininkais, kaip mokytojai, aktoriai, raštininkai, įvairūs ofisų tarnautojai ir tt. Tukstančius rasime tarpe šių žmonių, kurie jau po du metus nedirba ir nors nuosirdžiai darbo ieškodami, negali jo niekur gauti.

Šitai milžiniškai bedarbių ar mijai pagelbos teikimu rupinasi valstija, miestas ir įvairios labdaringos draugijos. Siemet taip pat veikia Nepaprastos Bedarbiams Pagelbos Komisija, kuri turį užsibrėžus surinkti nemažiau 12 milijonų dolerių aukų, iš kurių būtų suteikiamas darbas, pirmiausia šeimynų globotojams, prieš jų darbu, kaip parkų aptaismas ir kitų viešųjų visuo menės vietų ir įstaigų pagerinimas, praplėtimas. Eina didžiausia agitacija šiame aukų rinkimo vajuje ir kalbėtojai per radio, taip pat laikraščiai ragina visuomenę duoti aukų šio fondo sudarymui. Nors šis vajuus prasidėjo spalį 15 d. ir tęsiasi visą mėnesį, tačiau iki spalį 25 d. New Yorko pinigai buvo sudėję dar tik pusantro milijono dolerių bedarbiams pateikimui darbu.

Pereito sekmadienio kalbėtojai agitatoriais per radio bedarbių pagelbai aukoms rinkti tarpe kitų buvo ir Columbia universiteto prezidentas Dr. Butleris ir buvusis gubernatorius p. Smithas. Pirmasis ragino aukoti vienos dienos uždarbį visus tuos, kurie turi pastovius darbus. Esą tokis žygis galima vadinti labdaryste, bet tikrenybeje yra teisingu reikalavimu sulig žmoniškumo pareigų atlikimo iš pusės visų tų, kurie dirba ir bedarbes skurdo neįaučia. O p. Smithas prašymą dėti aukas bedarbių šelpimui prilygino prie tokio momento, kuomet visuomenė yra pašaukiama stoti po valstybės vėliava ginti ar kitaip gelbėti nuo grumojančio pavojaus kraštą.

Begalo keistas įspūdis susidarė, kuomet turtingiausia pasaulio valstybė, kurioje visko didžiausias perteklius yra, elgetavimu būdu siekia gelbėti bedarbes skurdo prislėgtus savo piliečius. Juk Amerikoje yra perdaug pinigų, perdaug visokių pragyvenimui reikalingų produktų, tukstančiai tuščių namų ir tt. Ir štai turtingiausiam pasauly mieste, kuria me visko yra didžiausias perteklius, kiekvienas ketvirtas gyventojas baisiausių skurdą kenčia vien delto, kad negali gauti darbo ir del tos pačios priežasties kas septintas gyventojas neturi pastogės, duonos, nė tinkamų žiemai drabužių.

Be Nepaprastos Bedarbiams Pagelbos Komisijos užsibrėžto sudaryti fondo, miestas šių metų budžete paskyrė 15 milijonų dolerių bedarbių šelpimui atitankamą sumą pinigų. Bet tas visas sumas pinigų daiktan sudėjus pasidarė tik lašas jurose, kiek reikėtų pinigų bent pakenčiamam bedarbių sušelpimui New Yorko mieste šios žiemos sunklaikiu. Taigi New Yorko mieste gyvenanti bedarbiai bus priversti sun-

kiaus laikus pergdyventi šios žiemos sunklaikiu.

Be to, reikia pažymėti, kad su spalį 26 d. įvairiose miesto dalyse prasidėjo New Yorko miesto bedarbių registracija. Model artimoje ateity bus galima apytikriai sužinoti, kiek turime bedarbių New Yorko didmiesty.

Reporteris X.

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Spalį 24 d. lankėsi „Tėvynės“ redakcijoj Stovio, Skundu ir Apeliacijų Komisijos narys adv. N. Rastenis ir ponias Rastenieš iš Baltimore, Md. Svečiai buvo atvykę New Yorko su reikalais, tad prie tos progos apsilankė ir SLA. Centre.

Spalį 23 d. lankėsi „Tėvynės“ redakcijoj SLA. 365 kuopos ekm. p-lė V. Muraškiutė iš Jamaica Plains, Mass. Kartu su ja lankėsi ir tula amerikėnė mergaitė. Viešnios grįždamos iš Bermudos, kur buvo nuvykę atostogas praleisti, prie progos apsisitojo valandėlei New Yorke ir pasistengė aplankyti SLA. Centro įstaigą.

Taipgi tą pat dieną grįžo iš Bermudos adv. p-lė Anelė Kalinauskaitė iš Boston, Mass. P-lė Kalinauskaitė praleidus porą savaičių atostogų Bermudų, grįždama sustojo porai valandų New Yorke, kad pasimatyti su savo gėmis New Lorke gyvenančiais.

ATIDARYTAS NAUJAS TILTAS.

Spalį 24 d. formaliai atidarytas naujai pastatytas jungiantis New Yorką su New Jersey valstija milžiniškas tiltas. Buvusios labai iškilmingos atidarymo ceremonijos ir šis naujas tiltas užvardintas „George Washington Tiltu“. Iš New Yorko pusės tiltas prasideda ties 178 gatve ištiesias per plačiąją Hudsono upę į New Jersey valstijos pusę. Nuo vandens paviršaus tiltas stovi 250 pėdų aukštumoje, pakabintas tik ant dviejų tam tikrų stulpų, išmūrytų vienoje ir kitoje pusėje skurdo neįaučia. O p. Smithas prašymą dėti aukas bedarbių šelpimui prilygino prie tokio momento, kuomet visuomenė yra pašaukiama stoti po valstybės vėliava ginti ar kitaip gelbėti nuo grumojančio pavojaus kraštą.

Sekmadieny, spalį 25 d., 5 val. rytė oficialiai atidarytas automobiliais ir pėstiemis žmoniškas susisiekimas per šį tiltą. Kai kurių žmonių keistumas pasireiškia tame, kad automobilių eilė prie įvažiavimo į tiltą pradėjo formotis nuo 10 val. šeštadienio vakare, tikslu, būti pirmutiniais pervaziuoti per naują tiltą. Taip pat pėstiečių eilė sekmdadienio rytu pradėjo formotis dar tyla prieš 5 val., kad irgi patektų pirmutiniais perėjūnais per tiltą. Keista Amerikos žmonių psichologija.

Todel nenuostabu, kad pirmą dieną, kuomet tiltas atidarytas susisiekimui, nuo 5 val. ryto iki vidurnakčių per tiltą pervaziavo 56,312 automobilių ir autobusų ir apie 100,000 pėsiųjų asmenų perėjo. Mokestis už leidimą pereiti ar pervaziuoti šiuo tiltu įmama sekanti: 10c. nuo asmens, 50c. už automobilį, \$1.00 už autobusą ir 25c. už motoreiklį. Tarpe važiuojančių ir einančių per tiltą sudarė sensaciją vieno raitelio perjojimas nauju tiltu, už kurį paimta tokia pat mokeskis, kaip už motoreiklį.

Atidarymas šio naujo tiltą žymiai palengvins susisiekimą per Hudsono upę. Ypatingai nereikės važiuoti žemyn miestą ir Holland tunelį tiems automobilistams, kurie atvažiuo-

ja į New Yorką iš šiaurės, arba gyvenantiems augstutinėje New Yorko dalyje, kuomet yra reikalas persikelti per Hudsono upę. Taip pat nereikės valandų valandas stovėti eilėje prie pervazų. New Yorko miestas priaugęs tokios stadijos, kad nebutų perankstyvi jokie susisiekimo pagerinimai ir palengvinimai. Taigi ir „George Washington Tiltu“ atidarymas yra tik nežymiu susisiekimo palengvinimu per didžiulę Hudsono upę.

Automobilistas.

„AUŠROS SUNUŠ“ SCENOJĖ.

Atėjus rudens veikimo sezonui, lietuvių kultūrinės organizacijos pradeda pasirodyti. Jau yra ruošiamasi prie teatro, koncertų ir kitokių pramogų. Šiame veikime Amerikos lietuvių jaunimas yra vadovaujamoje pozicijoje. Brooklyno apylinkių viena iš jau gerai žinomų jaunimo kultūrinių draugijų yra tai Dramos Rėklis „Vairas“. Kaip teko nugirsti „Vairas“ rengiasi lapkričio 14 ir 15 dd. perstatyti įdomią keturių veiksmų dramą „Aušros Sunuš“ — S. Čiurlionienės. Veikalas nušviečia Lietuvos istorijos laikotarpį, kada lietuviai kovojo už spaudos atgavimą, kaip vieną iš pirmųjų žingsnių atgavimui nepriklausomybės.

Reikia tikėtis, kad „Vairas“ stengsis kuogeriausiai sulošti šį istorišką veikalą, nes tuomi susilauks tokias geras pasekmes, kaip su pereito sezono veikalu „Žmogžudžiai“, kurį be Central Brooklyno ir Williams burgho, vaidino ir Great Neck, L. L. Newark, N. J., ir Hartford, Conn., ir šių kolonijų lietuvių turėjo progos minimą vaidinimą regėti. Paremdami panašius jaunimo vakarus, paragsinsime jaunimą daugiau ir daugiau prisidėti prie Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo.

PRALEIDŽIANT KALĖDAS LIETUVOJ.

Kaip šiais bedarbės metais daugumas lietuvių grįžta į Lietuvą praleisti žiemos laiką Lietuvoj, pavasary jei laikai pagerės — sugrįš atgal. Kiti keliauja praleisti laiką Lietuvoj Kalėdų šventėmis. Kad padarius kelionę įdomia, keliauk švedų Amerikos linijos rengiamomis Kalėdų Ekskursijomis, išplaukiančiomis iš New Yorko gruodžio 2 d., laivu „Drottningholm“ ir antra ekskursija išplaukia gruodžio 8 d. motorlaiviu „Gripsholm“.

Kaip Tamstom jau yra žinoma, kad švedų Amerikos linijos laivai palaiko nuolatinį ir tiesioginį susisiekimą su Klaipėda per Švediją. Tad šiu, ar bile kurių kitų, rengiamų ekskursijų per šią liniją keleiviai nuvežami tuo pačios linijos laivais tiesiog į Klaipėdą. Nereik švedų vizos, nėra muiltų peržiūrėjimų ar ekstra išlaidų Lietuvos keleviams važiuojant tranzitu per Švediją. Keleviai važiuavę virš minėtos linijos laivais yra labai patenkinti ir papasakoja gerų įspūdžių iš kelionės. Naudokis moderniškais, naujais ir dideliais švedų motorlaiviais. Jei manai atlankyti Lietuvą, lai sekanti kelionė buna švedų Amerikos linija, kuria visi važiuavę yra patenkinti — busi patenkintas ir Tamsta. Laivakarbių kainos iš New Yorko ar Bostono į Klaipėdą \$94.50. Į ten ir atgal \$157.00. Visais kelionės reikalais klausk specialio Kalėdų Ekskursijų cirkuliorio ir kitų rengiamų ekskursijų šios linijos laivais. Kreipkis pas vietinį agentą arba tiesiog į linijos raštine: 21 State St., New York, N. Y. (Tėmųk garsinimą telpantį šiame laikrašty).

Kuopu Susirinkimai

Cleveland, Ohio. SLA. 14 kp. prapastas susirinkimas įvyks lapkričio 4 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje, 6835 Superior Ave. ... A. Šmigelskis — sekr.

Lowell, Mass. Pranešu visiems SLA. 173 kp. nariams, kad laikytame kuopos ekstra susirinkime 15 d. spalio nutarta perkelti susirinkimus laikyti į kitą vietą. Taigi įsitemykite, kad sekantis susirinkimas įvyks lapkričio 5 d., 7:30 val. vakare, pas A. Zdanavičių, 15 Daley St. Butinai visi dalyvaukite.

L. Paulauskas — sekr.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 1 d. lapkričio, 2 val. po pietų, svetainėje 325 E. Market St. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti mokeskis. Taipgi turime daug ir kitų reikalų aptarimui.

S. Pileckis — sekr.

New Haven, Conn. SLA. 142 kp. susirinkimas įvyks 4 d. lapkričio, 7:30 val. vakare, paprastoj vietoj. Visi nariai kviečiamai skaitlingai atsilankyti, nes turime svarbių reikalų aptarimui.

M. Kvaratijus — sekr.

Minersville, Pa. SLA. 13 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 1 d. lapkričio, paprastu laiku ir paprastoj vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite pribūti ir užsimokėti užvilktas mokeskis.

P. Šimkevičius — sekr.

Los Angeles, Cal. SLA. 75 kp. susirinkimas įvyks lapkričio 11 d., 7 val. vakare, paprastoj vietoj, 221 So. Spring St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes yra daug reikalų aptarti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 75 kuopos. Neuzmirškite užsimokėti mokeskis.

K. Lubin — sekr.

Shenandoah, Pa. SLA. 303 kuopos susirinkimas įvyks 1 d. lapkričio, 2 val. po pietų, Sweet'o salėje, kamps Main ir Lloyd gatvių. Visi nariai atsilankykite, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi užsimokėkite savo duktes. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 303 kuopos.

V. V. Vaišnoras — sekr.

Paieškojimai

Paieškau Simo Šimkevičiaus-Šimkaus, pacinančio nuo Seredžiaus, Motiškių kaimo. Jis pats ar kas kitas jį žinąs, prašau pranešti šiuo antrašu:

JURGIS ŠIMKUS, Muzėlats g-vė 3 Nr., Kausas, Lithuania.

Šie asmenys gyveną Amerikoje yra ieškomi: Dikenevičiūtė Ona (Rožės dukte). Gyvenusi kadaise Petrosaus miestelyje. Varenos vals., Alytaus apskr. Gintautaitės-Dargurienės Elzbiotos, giminės. Gyveną Chicagoje. Gudzinavičiai, Juozas ir Jonas. Kilę iš Udrijos vals., Alytaus apskr. Gyveno Parnassus, Pa. ir Detroit, Mich. Jonaitis arba Wonaitis Benediktas. Gyvenąs Chicagoje. Kekio-Darguro Antano, giminės. Gyveną Chicagoje. Mažiečiai, Matas ir Pranas. Kilę iš Udrijos vals., Alytaus apskr. Gyveno Detroit, Mich. Pilibaitis Jonas. Kilęs iš Zemačių Kalvarijos. Gyveno Westville, Ill. iki 1909 m., vėliau Chicagoje ar Chicago apylinkėje. Šarkis Rapolas (Prano sunus). Buvęs aklyjų prieglaudoj Chicagoje. Apie 50 metų amžiaus. Kilęs iš Vyžuonų miestelio, Utenos apskr. Šlenkewičius (Sinkevičius), Stanislavas ir Rožė. Iki 1913 m. gyvenę Chicagoje. Soltanas Antanas (Antano sunus). Buvęs Amerikos karėivis Gyveno kadaise Chicagoje. Dągis Jurgis. 1921 metais gyvenęs Chicagoje. Daračiūnas Jurgis. Kilęs iš Taurėnų vals., Ukmergės apskr. Pirm karo gyv. Detroit, Mich. Dovidonis Motiejus. Gyvenąs Chicagoje. Gedvilas Jurgis. 1914 m. gyvenęs Chicagoje. Atsiliepę jo sesuo, Mikalina Klimaitė. Jogiminas Hens. Gyveno Sarben, Nebraska, pas B. Koester. Moeckus Dominikas. Kilęs iš Skodo vals., Kretingos apskr. Sadauskas Pranas. Kilęs iš Rasei-

nių miesto. Gyvenąs Chicagoje. Schroderis Petras. 1922 metais gyvenęs Chicagoje. Varašinskas Jackas. Gyvenąs Chicagoje. Žilinskas Petras. Gyvenąs West Frankfort, Ill. Augščiaius išvardyti asmenys yra prašomi atsilankyti ir kiekvienas kas ką nors apie juos žinotų yra prašomi atsiiepti ir kiekvienas kia žinia bus brangiai įvertinta. LIETUVOS KONSULATAS, Rm. 1904 — 201 North Wells St., CHICAGO, ILLINOIS.

Naujas Gyvumas Del Silpnų Nervų.

Jeigu jusų nervai ir raumenys yra silpni ar jusų gyvastingieji organai stokuoja spēkų ar jėgų, imkite Nuga-Tone ir bukite stiprus, sveiki ir gyvus. Nuga-Tone padarę stebuklus del milijonų žmonių visose pasaulio dalyse. Jis pašalina iš kuno ligų perus, kurie gimdo ligas ir organų susilpnėjimą. Jus galite gauti Nuga-Tone aptiekoje. Jeigu aptiekininkas neturi jo, paprašykitę jį užsakyti del jus iš savo urmininko.

„Tėvynėje“ telpa naujaisios žiniog iš Lietuvos ir viso pasaulio.

— Užrašykitę „Tėvynę“ savo giminėms Lietuvoje. — Visi SLA. nariai bizniečiai garsinkitės „Tėvynėje“.

TĖMYKITE!

Didelis 548 puslapių paveiksluotas veikalas antgalviu

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

ISTORIJA

T A I yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santikiai išviejios. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

„TĖVYNĖS“ ADM., 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Greičiausi PASAULY LAIVAI BREMEN EUROPA

Mažiu Negu 5 Dienas Ant Vandens per Cherbourg — 6 dienas per Bremen
TIK 7 DIENOSI LIETUVA Specialis trukas iš Bremerhaven.

COLUMBUS

Sumažintos trečios klasės kainos į abi puses dabar galėję.

57 BROADWAY NEW YORK
NORTH GERMAN LLOYD

Kaip Palaikyti Savo Darbą!

Palaikykite save stipriū ir sveiku. Bukit punktualus. Bukit darbštus. Bukit lojalus. Dirbdami mastykite apie darbą.

Trade **PAIN-EXPELLER** Mark

Ireg. J. V. Pat. Biure. naudojamas reguliariai juma pagelbėti palaikyti lankėcinis pailsuotis muskulais, žiems skaudėjimą, iš sustingusių gelsiamų sąnarių, užkurs kelią ankstyviems persilaimams. PAIN-EXPELLERIS* laiku panaudotas daugeliū užtikrino darbo palaikymą. Kaina 35c. ir 70c. Parsiduoda Visur *Tikras turi INKARO vaizbaženklį.

Lietuvos Bondsų

Savininkai gaus augščiausiai marketo kainą pinigais. Del informacijų rašykitę Dept. 2.

Kurt H. Schurig & Co., 50 Broadway, New York.

SVEDU AMERIKOS LINIJA

LA NEW YORKO KLAPEDA Pas švedų Ameriką TRUMPAIS KELIAIS LIETUVA PER ŠVEDIJĄ

KALĖDŲ EKSKURSIJOS

Išplaukia iš New Yorko S. S. „DROTTNINGHOLM“ Gruodžio 2 d. š. m. M. L. „GRIPSHOLM“ Gruodžio 8 d. š. m.

Klauskite Specialio Kalėdų Cirkulioriaus Informacijų, ir laivakorėjų kreipkitis į vietinį agentą arba tiesiog į SWEDISH AMERICAN LINE, 21 State St., New York, N. Y.

NUMAZINTOS Į ABI PUSES KAINOS

Į KAUNĄ IR ATGAL PER HAMBURGĄ

\$179 Trečia Klasė

U. S. Karo Mokesčiai Atskirai
Viršminėta kaina dabar galėję ant visų musų laivų.

Del informacijų kreipkitės į lokalius musų agentus.

HAMBURG-AMERICAN LINE

39 BROADWAY, NEW YORK

DAINOS IR MUZIKA MARGUTIS

Ketvinti metai, kas mėnesį, išina juokingas muzikos ir dainų žurnalas nuo 16 iki 32 puslapių didumo. Dainininkams, Chorų Vedėjams ir Muzikams labai naudingas žurnalas. Jis yra vienintelis muzikos žurnalas visam lietuviškam pasauly. Red.-Leidėjas Komp. A. Vanagitis.

\$1.00 kainuoja 8 mėnesiams. Metams \$1.50. Į Lietuvą dvigubai. Vienas Nr. pažiūrėjimui už 10c. stampomis. Adresas:

MARGUTIS, CHICAGO, ILL.
2437 W. 69-th ST.,
Margučio Knygynas turi didelį pasirinkimą gaidų ir knygu. Taip pat turime visokių rekordų. Siunčiame COD į visus kraštus pasaulio. Reikalaukite katalogo pridėdami už 4 centus stampų.

MOKYKLŲ VADOVELIAI

LIETUVOS LAIDA — GAUNAMI DABAR!

A. B. C. Pradžiamokslis (J. Damijonaičio)	35c.
Vaikų Darželis (Dalis I)	60c.
Liet. Kalbos Gramatika (J. Damijonaičio)	75c.
Liet. Kalbos Gramatika (Rygiškių Jono)	75c.
Sakalėlis (spalvuotas) (Dalis I. Esmaičio)	50c.
Sakalėlis (Dalis II. Pradžios mokyklai)	50c.
Sakalėlis (Dalis III.)	\$1.00
Sakalėlis (Dalis IV.)	\$1.50
Krašto Mokslo Vadovėlis (Istorijos Pradž.)	50c.
Aritmetikos Uždavinynas (Pr. Mašiotio)	75c.
Liet. Literaturos Vadovėlis	\$1.00
Buhalterijos Kursas	80c.
Plokštumo Trigonometrija	\$1.00
Visuotinioji Istorija	\$1.50
Drambuluktis (paveikslų knyga vaikams)	\$2.00
Naujoji Istorija	\$1.50
Liet. Geografija (Klimo)	\$1.25
Geometrijos Uždavinynas	\$1.00
Virėja (Vadovėlis valgių gamybai)	\$2.00

Mokyklėlėms duodama nuolaida.

Su užsakymais kreipkitės:
VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIS

TIK \$1.00 METAMS
Lietuvoje \$2.00 Metams
JEI NORI ŽINOT KAS PASAULY DEDASI, Užsirašyk Amerikos Lietuvį, Savaitinį Laikraštį už Nupigintą Kainą — Tik \$1.00 Metams

NAUDOKIS PROGA DABAR!
Amerikos Lietuvio Knygne Galit Gaut Šias Svarbias Nupiginta Kaina Knygas:

- 1) — Vėniaus Albumas su Lietuvos Istorija. Kaina \$4, dabar \$1.
- 2) — Lietuvos Istatymai Kaina \$4, dabar tik ..... \$1.
- 3) — Didysis Sappininkas. Kaina 75c., dabar ..... 50c.
- 4) — Ukininkystė, Ukininkų Rankvedis — Patarėjias ..... 50c.
- 5) — Faslaptyus Lošimo Kazymois ..... 25c.

IMANT VISAS SYKIU, PASIUSIME UŽ \$3.00
Adresuokite Šitaip:
AMERIKOS LIETUVIS,
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

„DIRVA“

8 pusl., didelio formato tautiškas savaitinis laikraštis. Talpina gražių dainų, istoriškų apysakų ir puikių juokų.

Prisiųskit paprastame laiške \$1 ir gausit „Dirvą“ per pusę metų. Metams \$2. (Už mėtinę prenumeratą gausit \$2 vertės knygą.)

Pamatymui „Dirvą“ siunčiam veltui. Prisiųskit savo ir savo draugų antrašus.

„DIRVA“

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.